

Zbornik sudske prakse

PRESUDA OPĆEG SUDA (treće vijeće)

14. lipnja 2023.*

[Tekst ispravljen rješenjem od 30. studenoga 2023.]

„Ugovori o javnoj nabavi usluga – Postupak javne nabave – Pružanje usluga jezičnog osposobljavanja za institucije, tijela i agencije Unije – Rangiranje ponuditelja u postupku prema kaskadnom sustavu – Obveza obrazlaganja – Elementi ponude dostupni putem hiperpoveznice – Očite pogreške u ocjeni – Zlouporaba ovlasti”

U predmetu T-376/21,

Instituto Cervantes, sa sjedištem u Madridu (Španjolska), koji zastupa E. van Nuffel d'Heynsbroeck, odvjetnik,

tužitelj,

koji podupire

Kraljevina Španjolska, koju zastupa I. Herranz Elizalde, u svojstvu agenta,

intervenijent,

protiv

Europske komisije, koju zastupa M. Ilkova, u svojstvu agenta,

tuženika,

OPĆI SUD (treće vijeće),

u sastavu: F. Schalin, predsjednik, I. Nömm i D. Kukovec (izvjestitelj), suci,

tajnik: H. Eriksson, administratorica,

uzimajući u obzir pisani dio postupka,

nakon rasprave održane 13. prosinca 2022.,

donosi sljedeću

* Jezik postupka: francuski

Presudu

1 Svojom tužbom na temelju članka 263. UFEU-a tužitelj, Instituto Cervantes, zahtijeva poništenje odluke Europske komisije od 19. travnja 2021. kojom je ta institucija grupu br. 3 (španjolski jezik) u postupku javne nabave u vezi s okvirnim ugovorima za jezično osposobljavanje za institucije, tijela i agencije Europske unije (HR/2020/OP/0014) dodijelila, na prvom mjestu, grupi CLL Centre de Langues-Allingua (u daljnjem tekstu: grupa CLL) i, na drugom mjestu, tužitelju (u daljnjem tekstu: pobijana odluka).

Okolnosti spora

2 Komisija je 20. studenoga 2020. pozivom na nadmetanje objavljenim u Dodatku *Službenom listu Europske unije* (SL 2020/S, 227-555213) pokrenula otvoreni postupak javne nabave HR/2020/OP/0014, naslovljen „Okvirni ugovori za jezično osposobljavanje za institucije, tijela i agencije Europske unije”. Ugovor je bio podijeljen na osam grupa, među kojima je i grupa br. 3, naslovljena „učenje španjolskoga (ES)”.

3 U natječajnim specifikacijama za spornu javnu nabavu bilo je navedeno da će se javni naručitelj za potrebe dodjele ugovora temeljiti na ekonomski najpovoljnijoj ponudi s obzirom na kriterije za dodjelu „Cijena” (ponderiran na 30 %) i „Kvaliteta” (općenito ponderiran na 70 %).

4 Kriterij za dodjelu „Kvaliteta” sastojao se od dvaju kriterija, odnosno kriterija br. 1, naslovljenog „Kvaliteta predloženih tečajeva”, i kriterija br. 2, naslovljenog „Nadzor kvalitete i praćenje rada”. Natječajnim specifikacijama predviđalo se, među ostalim, da ukupna ocjena kvalitete iznosi 100 bodova.

5 Svaki od dvaju kriterija sastojao se od triju potkriterija, također ponderiranih, kako slijedi:

Kriterij br. 1: Kvaliteta predloženih tečajeva (70 bodova)	Kriterij br. 2: Nadzor kvalitete i praćenje rada (30 bodova)
Potkriterij 1.1: Sadržaj (30 bodova)	Potkriterij 2.1: Metoda odabira osoblja (6 bodova)
Potkriterij 1.2: Pedagogija (30 bodova)	Potkriterij 2.2: Nadzor kvalitete (15 bodova)
Potkriterij 1.3: Mrežne platforme (10 bodova)	Potkriterij 2.3: Upravljanje postupkom (9 bodova)

6 Natječajnim specifikacijama također se predviđalo da ponude moraju dobiti barem minimalnu ocjenu za svaki kriterij i potkriterij, odnosno 70 % bodova dodijeljenih tom kriteriju ili tom potkriteriju. Stoga su ponude trebale dobiti ukupan broj od barem 70 bodova od 100.

7 Kad je riječ o načinu podnošenja ponude, natječajnim specifikacijama predviđalo se, među ostalim, da ponude treba podnijeti putem aplikacije eSubmission.

8 Šest ponuditelja, među kojima i tužitelj, podnijelo je ponudu za grupu br. 3.

9 Dana 10. ožujka 2021. izrađeno je izvješće o evaluaciji ponuda, u skladu s člankom 168. stavkom 4. Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. srpnja 2018. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije, o izmjeni uredaba (EU) br. 1296/2013, (EU) br. 1301/2013, (EU) br. 1303/2013, (EU) br. 1304/2013, (EU) br. 1309/2013, (EU) br. 1316/2013, (EU) br. 223/2014, (EU) br. 283/2014 i Odluke br. 541/2014/EU te o

stavljanju izvan snage Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012 (SL 2018., L 193, str. 1. i ispravak SL 2018., L 294, str. 45.; u daljnjem tekstu: Financijska uredba). Ugovaratelji predloženi za grupu br. 3 bili su grupa CLL, kao prvi ugovaratelj u kaskadnom sustavu, i tužitelj, kao drugi ugovaratelj u kaskadnom sustavu.

- 10 Iz natječajnih specifikacija proizlazi da su ponude rangirane prema najboljem omjeru cijene i kvalitete.
- 11 U skladu s natječajnim specifikacijama, ugovor se dodjeljuje prvim dvjema rangiranim ponudama koje, kao prvo, poštuju minimalne zahtjeve navedene u dokumentaciji o nabavi i koje su podnijeli ponuditelji koji imaju pristup postupku javne nabave, kao drugo, ne nalaze se u situaciji za isključenje i, kao treće, ispunjavaju kriterije za odabir. Rangiranjem se određuje redoslijed prema kojem se konkretni ugovori nude ugovarateljima tijekom izvršenja okvirnog ugovora.
- 12 Komisija je 19. travnja 2021. donijela pobijanu odluku u skladu s preporukama odbora za evaluaciju (u daljnjem tekstu: odbor). Tako je Komisija grupu br. 3 (španjolski jezik) u postupku javne nabave u vezi s okvirnim ugovorima za jezično osposobljavanje za institucije, tijela i agencije Europske unije (HR/2020/OP/0014) dodijelila na prvom mjestu grupi CLL, a na drugom mjestu tužitelju.
- 13 Istog dana Komisija je tužitelju poslala dopis u kojem ga je obavijestila o njegovim rezultatima nakon provedbe postupka. Tim je dopisom, uz ostalo, obaviješten da je njegova ponuda za grupu br. 3 odabrana za dodjelu okvirnog ugovora i da je rangirana na drugo mjesto, s kvalitativnim rezultatom 82 od 100 bodova, cijenom ponude od 2 670 560 eura i ukupnim rezultatom od 87,40 od 100 bodova. U prilogu 1. tom dopisu također su bili navedeni razlozi za ocjenu njegove ponude s obzirom na kriterije kvalitete navedene u natječajnim specifikacijama. Naposljetku, Komisija je u tom dopisu pojasnila da njezina odluka može biti predmet tužbe pred Općim sudom i da će prije potpisivanja ugovora primijeniti rok mirovanja od deset dana.
- 14 Istog dana, nakon što je primio obavijest, tužitelj je od Komisije zatražio da mu dostavi identitet, značajke i prednosti najbolje rangiranog subjekta.
- 15 Komisija je porukom elektroničke pošte od 26. travnja 2021., u odgovoru na taj zahtjev, obavijestila tužitelja o identitetu ponuditelja rangiranog na prvo mjesto za dodjelu okvirnog ugovora kao i o kvalitativnom rezultatu od 94 od 100 bodova, o cijeni ponude (3 469 020 eura) te o ukupnom rezultatu nakon evaluacije od 88,89 od 100 bodova.
- 16 Iz obavijesti od 19. i 26. travnja 2021. proizlazi da je dodjela bodova na razini potkriterija kriterija dodjele „Kvaliteta” sljedeća:

	Grupa CLL	Instituto Cervantes
Potkriterij 1.1	28 bodova od 30	22 boda od 30
Potkriterij 1.2	27 bodova od 30	21 bod od 30
Potkriterij 1.3	10 bodova od 10	10 bodova od 10
Potkriterij 2.1	6 bodova od 6	6 bodova od 6
Potkriterij 2.2	14 bodova od 15	15 bodova od 15
Potkriterij 2.3	9 bodova od 9	8 bodova od 9

- 17 Porukom elektroničke pošte od 10. svibnja 2021. – u odgovoru na tužiteljev zahtjev od 1. svibnja 2021. u kojem je istaknuto nedostatno obavješćivanje s obzirom na zahtjeve iz članka 170. stavka 3. Financijske uredbe – Komisija ga je obavijestila o razlozima za ocjenu ponude grupe CLL s obzirom na kriterije kvalitete. Ta je poruka elektroničke pošte u prilogu sadržavala tablicu za evaluaciju ponude grupe CLL, koja je sadržavala komentare odbora za svaki od kriterija i potkriterija za dodjelu, kako su navedeni u natječajnim specifikacijama. U navedenoj poruci elektroničke pošte Komisija se također obvezala poštovati novi rok mirovanja od deset kalendarskih dana prije potpisivanja okvirnog ugovora, počevši od dana nakon datuma slanja tog odgovora.
- 18 Dopisom od 25. svibnja 2021. Komisija je usto pružila objašnjenja upućujući na već dostavljene informacije i objašnjenja te je navela da je rok mirovanja sada istekao.
- 19 U postupku koji je doveo do ovog spora tužitelj je na platformi eSubmission podnio određene elemente koji ilustriraju tehnički prijedlog opisan u njegovoj ponudi, a koji su bili dostupni samo putem hiperpoveznica uključenih u ponudu. U tablici za evaluaciju, dostavljenoj 19. travnja 2021., kao i u navedenim porukama elektroničke pošte od 10. i 25. svibnja 2021., Komisija je obavijestila tužitelja da je odbila te elemente i da ih nije evaluirala, uz obrazloženje da oni nisu u skladu s natječajnim specifikacijama te da postoji rizik od izmjene ponude putem navedenih hiperpoveznica nakon isteka roka za podnošenje ponuda. Stoga je Komisija smatrala da dokumenti koji su bili dostupni samo putem navedenih hiperpoveznica nedostaju (u daljnjem tekstu: nedostatak u dokumentaciji).
- 20 Komisija je 7. lipnja 2021. potpisala okvirni ugovor HR/2020/OP/0014 – grupa br. 3 s grupom CLL kao prvim ugovarateljem u kaskadnom sustavu. Istog dana Komisija je potpisala navedeni okvirni ugovor HR/2020/OP/0014 – grupa br. 3 s tužiteljem kao drugim ugovarateljem u kaskadnom sustavu.

Zahtjevi stranaka

- 21 Tužitelj, kojeg podupire Kraljevina Španjolska, od Općeg suda zahtijeva da:
 - poništi pobijanu odluku;
 - naloži Komisiji snošenje troškova.
- 22 Komisija od Općeg suda zahtijeva da:
 - odbije tužbu;
 - naloži tužitelju snošenje troškova.

Pravo

Dopuštenost

- 23 Zasebnim aktom podnesenim tajništvu Općeg suda 29. rujna 2021. Komisija je, na temelju članka 130. stavka 1. Poslovnika Općeg suda, istaknula prigovor nedopuštenosti zbog nepravodobnosti tužbe.
- 24 Komisija tvrdi da je rok za podnošenje tužbe protiv pobijane odluke, koja je tužitelju dostavljena 19. travnja 2021., istekao 29. lipnja 2021., dok je tužba podnesena 2. srpnja 2021.
- 25 Komisija osporava tužiteljev argument prema kojem on na dan dostave pobijane odluke još nije raspolagao dostatnim informacijama za podnošenje svoje tužbe.
- 26 U tom pogledu Komisija podsjeća na to da je rok za podnošenje tužbe, predviđen u članku 263. šestom stavku UFEU-a, kogentne naravi te da osigurava jasnoću i sigurnost pravnih situacija i omogućuje izbjegavanje proizvoljnog postupanja pri vođenju sudskih postupaka.
- 27 Konkretno, Komisija tvrdi, oslanjajući se na rješenje od 12. rujna 2013., Ellinika Nafpigeia i 2. Hoern/Komisija (C-616/12 P, neobjavljeno, EU:C:2013:884), kako iz sudske prakse proizlazi da je navodni nedostatak jasnoće ili obrazloženja nekog akta obuhvaćen nadzorom zakonitosti tog akta, a ne utvrđivanjem početka roka za podnošenje tužbe. Osim toga, iz tog rješenja proizlazi da početak roka za podnošenje tužbe treba objektivno utvrditi, na temelju saznanja stečenog o odluci kako je donesena, bez uzimanja u obzir subjektivnih elemenata, poput tvrdnji o navodnim pogreškama kojima je ta odluka zahvaćena.
- 28 Stoga Komisija osporava tužiteljev argument prema kojem rok za podnošenje tužbe ne može početi teći sve dok javni naručitelj nije na objektivno razumljiv način objasnio razloge svojeg izbora.
- 29 Tužitelj osporava Komisijine argumente istaknute u okviru prigovora nedopuštenosti i zahtijeva da se on odbije.
- 30 U tom pogledu valja podsjetiti na to da se, u skladu s odredbama članka 263. šestog stavka UFEU-a, postupak za poništenje mora pokrenuti u roku od dva mjeseca, ovisno o slučaju, od objavljivanja pobijane mjere ili obavješćivanja tužitelja o njoj ili, ako takva objava ili obavijest izostanu, od dana kada je tužitelj doznao za mjeru.
- 31 Najprije treba napomenuti da sudska praksa na koju se Komisija pozvala u prilog prigovoru nedopuštenosti (vidjeti točku 27. ove presude), a koja se odnosi na tužbu pokrenutu protiv Komisijina dopisa o povratu državne potpore, nije relevantna jer pravila primjenjiva u kontekstu postupaka javne nabave slijede logiku različitu od pravila koja se odnose na povrat državnih potpora.
- 32 Naime, prema ustaljenoj sudskoj praksi, u kontekstu postupaka javne nabave rok za podnošenje tužbe protiv odluke o odbijanju ponuditeljeve ponude ili, kao u ovom slučaju, protiv odluke kojom se ta ponuda rangira na poziciju nepovoljniju od prvorangirane, predviđen u članku 263. šestom stavku UFEU-a, počinje teći tek u trenutku dostave obrazložene odluke, pod uvjetom da je ponuditelj podnio zahtjev za obrazloženu odluku u razumnom roku nakon što je doznao za

odbijanje svoje ponude ili, kao u ovom slučaju, za njezino rangiranje na poziciju nepovoljniju od prvorangirane (vidjeti u tom smislu presudu od 20. rujna 2011., Evropaïki Dynamiki/EIB, T-461/08, EU:T:2011:494, t. 107. i navedenu sudsku praksu).

- 33 Konkretno, rok za podnošenje tužbe počinje teći tek obavješćivanjem o značajkama i prednostima najbolje rangirane ponude, ako prvotno dostavljene informacije o odbijanju ponude dotičnog ponuditelja ne sadržavaju nikakve informacije koje se odnose na najbolje rangiranu ponudu (vidjeti u tom smislu presudu od 29. listopada 2015., Direct Way i Direct Way Worldwide/Parlament, T-126/13, EU:T:2015:819, t. 34. do 36. i rješenje od 15. studenoga 2018., Intercontact Budapest/CdT, T-809/17, neobjavljeno, EU:T:2018:794, t. 19. do 24.).
- 34 Kako bi učinkovito ostvario pravo na pravni lijek, tužitelju su potrebne minimalne informacije koje mu omogućuju da utvrdi moguću nepravilnost što ju je javni naručitelj počinio prilikom odabira ili, ako su informacije dostavljene nakon zahtjeva i dalje nepotpune, da istakne prigovor koji se temelji na nedostatku u obrazloženju (vidjeti u tom smislu rješenje od 15. studenoga 2018., Intercontact Budapest/CdT, T-809/17, neobjavljeno, EU:T:2018:794, t. 25.).
- 35 U ovom slučaju valja utvrditi da se pobijanom odlukom, koja je tužitelju dostavljena 19. travnja 2021., on samo obavještava o tome da je njegova ponuda rangirana na drugo mjesto te mu se priopćavaju ocjene koje su mu dodijeljene i evaluacija ponude o kojoj je riječ (vidjeti točku 13. ove presude). Suprotno tomu, pobijana odluka ne sadržava nikakvu informaciju o ponudi rangiranoj ispred tužiteljeve niti ikakvo obrazloženje iz kojeg bi proizlazili razlozi zbog kojih je njegova ponuda rangirana na poziciju nepovoljniju od prvorangirane. Budući da pobijani akt ne sadržava nikakvo obavješćivanje o značajkama i prednostima najbolje rangirane ponude, njegovom dostavom nije mogao početi teći rok za podnošenje tužbe, u skladu sa sudskom praksom navedenom u točkama 32. i 33. ove presude.
- 36 Isto vrijedi i za dopis od 26. travnja 2021., kojim je Komisija tužitelja obavijestila samo o imenu uspješnog ponuditelja te o cijeni njegove ponude, ocjeni koju je dobio na temelju kriterijâ kvalitete i njegovoj konačnoj ocjeni.
- 37 Kao što to proizlazi iz točaka 11. do 17. ove presude, tužitelj je tek obaviješću od 10. svibnja 2021. dobio informacije o evaluaciji kvaliteta ponude grupe CLL, što mu je omogućilo da učinkovito ostvari svoje pravo na pravni lijek. Dakle, rok je počeo teći 10. svibnja 2021.
- 38 Stoga valja utvrditi da tužbu, s obzirom na to da je podnesena 2. srpnja 2021., treba proglasiti dopuštenom, tako da valja odbiti prigovor nedopuštenosti koji je istaknula Komisija.

Meritum

- 39 Tužitelj u prilog svojoj tužbi iznosi pet tužbenih razloga.
- 40 Prvim tužbenim razlogom tužitelj prigovara Komisiji nedostatak u obrazloženju pobijane odluke, u smislu članka 170. stavka 3. Financijske uredbe, jer nije bilo moguće doznati relativne prednosti odabrane ponude.
- 41 Drugim tužbenim razlogom tužitelj tvrdi da je Komisija povrijedila članak 167. stavak 4. Financijske uredbe time što je provela samo pojedinačnu usporedbu ponuda s obzirom na natječajne specifikacije, umjesto da ih je također usporedila na tehničkoj razini.

- 42 Trećim tužbenim razlogom tužitelj tvrdi da je Komisija, time što je isključila elemente dostupne putem hiperpoveznice unesene u ponudu, počinila očitu pogrešku u ocjeni.
- 43 Tužitelj zatim ističe četvrti tužbeni razlog, koji je podređan prvom tužbenom razlogu. Taj je tužbeni razlog podijeljen na tri dijela:
- u prvom dijelu ističe nedostatak u obrazloženju u okviru pojedinačne evaluacije njegove ponude jer nije moguće razumjeti suodnos između u velikoj mjeri pozitivnih komentara i dodijeljene ocjene, kao i očitu pogrešku u ocjeni zbog nelogičnosti veze između evaluacije i dodijeljene ocjene u okviru potkriterija 1.1 i 1.2;
 - u drugom dijelu ističe očitu pogrešku u ocjeni jer je Komisija pridala neproporcionalnu važnost nedostatku u dokumentaciji;
 - u trećem dijelu ispituje taj isti učinak navodne neproporcionalnosti s gledišta načela transparentnosti i ističe da je Komisija naknadno stvorila novo pravilo za evaluaciju.
- 44 Petim i posljednjim tužbenim razlogom tužitelj se poziva na povredu temeljnih načela prava javne nabave (što veće otvaranje postupaka javne nabave tržišnom natjecanju, transparentnost i jednakost) te članka 160. i članka 167. stavka 3. Financijske uredbe jer je Komisija sve grupe dodijelila istom ponuditelju, to jest grupi CLL.
- 45 Opći sud smatra svrsishodnim najprije ispitati prvi tužbeni razlog, zajedno s prvim dijelom četvrtog tužbenog razloga, u dijelu u kojem se odnose na obvezu obrazlaganja. Zatim će biti razmotreni prvi, drugi i treći dio četvrtog tužbenog razloga te naposljetku treći, drugi i peti tužbeni razlog, koji se odnose na osnovanost pobijane odluke.

Prvi tužbeni razlog i prvi dio četvrtog tužbenog razloga, koji se odnose na povredu obveze obrazlaganja

- 46 Prvim tužbenim razlogom i prvim dijelom četvrtog tužbenog razloga tužitelj prigovara Komisiji da nije priopćila dostatne razloge u smislu članka 170. stavka 3. Financijske uredbe kad je riječ, s jedne strane, o usporednoj analizi relativnih prednosti ponuda i, s druge strane, o pojedinačnoj analizi njegove ponude. Tužitelj se usredotočio na kriterij 1 „Kvaliteta predloženih tečajeva” i, konkretnije, na evaluacije provedene u okviru potkriterija 1.1 „Sadržaj” i 1.2 „Pedagogija”.
- 47 Kao prvo, tužitelj svojim prvim tužbenim razlogom prigovara Komisiji da u priopćenim razlozima nisu jasno navedene značajke i prednosti ponude grupe CLL jer, s jedne strane, ocjena ponude grupe CLL i tužiteljeve ponude otkriva kvalitete koje su u bitnome istovjetne ili u velikoj mjeri bliske, pa čak i jednake ili slične, ako ne i bolje za tužiteljevu ponudu, dok je, s druge strane, tužiteljeva ponuda predmet ocjene koja, suprotno tomu, sadržava znatne razlike u kvaliteti.
- 48 U tom pogledu, razlozi koje je Komisija priopćila ne upućuju na znatan kvalitativni nedostatak nekog od bitnih elemenata kriterija ili skupinu kvalitativnih nedostataka koji bi mogli opravdati jedva zadovoljavajuću ocjenu tužiteljeve ponude. Isto tako, činjenica da odbor nije evaluirao određene dokumente iz njegove ponude zbog toga što su bili dostupni putem hiperpoveznica također ne omogućuje da se razumije znatno odstupanje u ocjeni, s obzirom na to da navedeno pojašnjenje u tablici za evaluaciju nije razlikovni element i odnosi se samo na ograničene elemente ponude, odnosno na sadržaj vježbi.

- 49 Kao drugo, u dijelu u kojem se prvi dio četvrtog tužbenog razloga odnosi na povredu obveze obrazlaganja, tužitelj ističe da vrlo niska ocjena dodijeljena u okviru predmetnih potkriterija nije u skladu s njegovom ocjenom promatranom zasebno, koja je u velikoj mjeri pozitivna za svaki od sastavnih dijelova tih potkriterija. U tom smislu, u razlozima koje je Komisija priopćila nije moguće utvrditi poseban kvalitativni nedostatak koji bi mogao opravdati znatno oduzimanje bodova.
- 50 Tužitelj osporava činjenicu da je nedostatak u dokumentaciji mogao predstavljati kvalitativni nedostatak koji može objasniti oduzimanje bodova. S jedne strane, ističe da se u pogledu potkriterija 2.3 u evaluaciji također spominje nedostatak u dokumentaciji, izražen istim riječima kao i za potkriterij 1.1, ali da je za taj potkriterij evaluacija ponude bila smanjena tek nešto više od jedne desetine boda (na 8 od 9 bodova). S druge strane, tužitelj tvrdi da je Komisija u okviru potkriterija 1.1 i 1.2 nedostatak u dokumentaciji smatrala osobito važnim nedostatkom koji bi sam po sebi opravdavao negativnu ocjenu ponude, s obzirom na to da Komisija ne može objasniti različite utjecaje nedostatka u dokumentaciji na druge potkriterije ni relativni utjecaj drugih slabih ili negativnih elemenata na ocjenu potkriterija 1.1 i 1.2.
- 51 U tom pogledu tužitelj ističe da je evaluacija koju je provela Komisija bila podijeljena za svaki element i podelement opisan za svaki potkriterij. Konkretno, nedostatak u dokumentaciji utjecao bi samo na jedan od podelemenata utvrđenih i za potkriterij 1.1 i za potkriterij 1.2 te bi stoga imao navodno zanemariv utjecaj. Tužitelj smatra da, iako elementi i njihovi podelementi koji se odnose na potkriterije nisu bili ponderirani, to ipak ne znači da bi oni mogli imati znatno različitu relativnu težinu za evaluaciju ponuda a da to nije bilo najavljeno u dokumentaciji o nabavi. Osim toga, to bi dovelo u zabludu u pogledu legitimnih očekivanja ponuditelja. Međutim, utjecaj nedostatka u dokumentaciji i dalje ostaje neodrediv jer nije moguće razumjeti je li nedostatak u dokumentaciji utjecao na sve elemente ili samo na neke od njih.
- 52 Nadalje, tužitelj smatra da je za potkriterije 1.3, 2.1, 2.2 i 2.3 njegova ponuda dobila ocjene koje su po izričaju jednake ili slične ocjenama za potkriterije 1.1 i 1.2. Međutim, njegova je ponuda u okviru tih četiriju potkriterija dobila najviši ili gotovo najviši broj bodova.
- 53 Kraljevina Španjolska, koja je intervenirala u potporu tužiteljevu zahtjevu, u cijelosti se slaže s njegovim argumentima.
- 54 Usto, kad je riječ o prvom dijelu četvrtog tužbenog razloga, Kraljevina Španjolska tvrdi da je, zbog nepostojanja evaluacije „određenih dokumenata”, nemoguće spoznati točne razloge zbog kojih je određen broj bodova umanjen.
- 55 Kraljevina Španjolska ističe da se nedostatak transparentnosti, koji prikriva proizvoljnost obrazloženja, očituje u tome da nije moguće spoznati, kao prvo, koje konkretne elemente dokumenata ponude koji su dostupni putem hiperpoveznica Komisija nije evaluirala, kao drugo, u kojoj se mjeri ti elementi ne nalaze u podnesenoj ponudi i, kao treće, zašto nemogućnost pristupa sadržaju vježbi na internetu konkretno podrazumijeva gubitak bodova. Drugim riječima, ne može se znati zašto je tužitelj kažnjen oduzimanjem 8 bodova u okviru potkriterija 1.1, umjesto, primjerice, 5 bodova ili 12 bodova.
- 56 Komisija osporava i tužiteljeve i argumente Kraljevine Španjolske te zahtijeva da se prvi tužbeni razlog i prvi dio četvrtog tužbenog razloga odbiju.

- 57 U tom pogledu valja istaknuti da tužitelj svojim prvim tužbenim razlogom u biti tvrdi da nije moguće razumjeti na temelju kojih je konkretnih elemenata tehničkog prijedloga ponuda grupe CLL evaluirana kao bolja od njegove.
- 58 Usto, u dijelu u kojem se prvi dio četvrtog tužbenog razloga odnosi na povredu obveze obrazlaganja, tužitelj ističe da nije moguće razumjeti vezu između znatnog oduzimanja bodova i prilično pozitivne ocjene njegove ponude te, osobito, u kojoj mjeri nedostatak u dokumentaciji konkretno podrazumijeva gubitak bodova.
- 59 Osim toga, tužitelj i Kraljevina Španjolska u biti tvrde da nedostatno obrazloženje sprečava bilo kakav sudski nadzor evaluacije koju je provela Komisija.
- 60 U ovom je slučaju na Općem sudu da ispita je li Komisijino obrazloženje dostatno.
- 61 Najprije valja istaknuti da među strankama nije sporno da tablice za evaluaciju sadržavaju obrazloženje. U tom pogledu valja istaknuti da tužitelj u točki 11. svoje replike priznaje da nesumnjivo može razumjeti da je njegova ponuda ocijenjena manje kvalitetnom u pogledu različitih kriterija za dodjelu.
- *Navodna nemogućnost da se razumiju relativne prednosti odabrane ponude*
- 62 Prije svega, važno je, kao prvo, iznijeti načela sudske prakse koja se odnose na opseg Komisijine obveze obrazlaganja u području javne nabave usluga te, kao drugo, provjeriti je li Komisija u ovom slučaju pravilno primijenila ta načela.
- 63 U tom pogledu iz sudske prakse Općeg suda proizlazi da je – kada, kao u ovom slučaju, institucije Unije raspoložu širokom diskrecijskom ovlašću – poštovanje jamstava dodijeljenih pravnim poretom Unije u upravnim postupcima od temeljne važnosti. Među tim je jamstvima, osobito, obveza nadležne institucije da dostatno obrazloži svoje odluke (presude od 17. rujna 2015., Ricoh Belgium/Vijeće, T-691/13, neobjavljena, EU:T:2015:641, t. 33. i od 10. veljače 2021., Sophia Group/Parlament, T-578/19, neobjavljena, EU:T:2021:77, t. 162.).
- 64 Suprotno tomu, od javnog naručitelja ne može se zahtijevati da ponuditelju čija ponuda nije odabrana dostavi, s jedne strane, uz obrazloženje odluke o odbijanju te ponude, i detaljan sažetak načina na koji je svaka pojedinost njegove ponude bila uzeta u obzir u okviru njezine evaluacije te, s druge strane, u okviru obavješćivanja o značajkama i prednostima odabrane ponude, detaljnu usporednu analizu prihvaćene ponude i one odbijenog ponuditelja (presude od 3. svibnja 2018., EUIPO/European Dynamics Luxembourg i dr., C-376/16 P, EU:C:2018:299, t. 57.; od 14. listopada 2020., Close i Cegelec/Parlament, C-447/19 P, neobjavljena, EU:C:2020:826, t. 37. i od 6. listopada 2021., Global Translation Solutions/Komisija, T-404/20, neobjavljena, EU:T:2021:654, t. 126.).
- 65 Kao što je to Opći sud istaknuo u točki 50. presude od 5. ožujka 2019., Eurosupport – Fineurop support/EIGE (T-450/17, neobjavljena, EU:T:2019:137), ocjena dodijeljena ponudi na temelju koje će biti rangirana u načelu mora odražavati prednosti i nedostatke koje su ocjenjivači istaknuli u svojim komentarima. Međutim, od javnog naručitelja ne može se zahtijevati da navede i nedostatke i prednosti. Osobito se iz točke 49. presude od 15. listopada 2013., European Dynamics Belgium i dr./EMA (T-638/11, neobjavljena, EU:T:2013:530) može zaključiti da Komisija nije nužno dužna podnijeti konkretne negativne komentare, nego je dovoljno da neuspješni ponuditelj može razumjeti zašto je odabrana ponuda bolja od one koja nije odabrana.

- 66 To treba omogućiti sudu Unije da na temelju natječajnih specifikacija i obrazloženja odluke o dodjeli ugovora provjeri važnost svakog od različitih tehničkih kriterija i potkriterija za dodjelu u evaluaciji, to jest u izračunu ukupnog broja bodova, kao i najniži i najviši broj bodova za svaki od kriterija ili potkriterija (vidjeti u tom smislu presude od 4. listopada 2012., Evropački Dynamiki/Komisija, C-629/11 P, neobjavljenu, EU:C:2012:617, t. 21. i 29. i od 27. travnja 2016., European Dynamics Luxembourg i dr./EUIPO, T-556/11, EU:T:2016:248, t. 250.).
- 67 Konkretno, presuđeno je da je Komisija načelno dužna objasniti dodjelu bodova na razini poddijelova potkriterija kad je natječajnim specifikacijama predviđena konkretna kvantificirana vrijednost za te poddijelove (vidjeti u tom smislu presude od 4. listopada 2012., Evropački Dynamiki/Komisija, C-629/11 P, neobjavljenu, EU:C:2012:617, t. 29. i od 27. travnja 2016., European Dynamics Luxembourg i dr./EUIPO, T-556/11, EU:T:2016:248, t. 250.).
- 68 Stoga komentari odbora priopćeni tužitelju moraju, s jedne strane, omogućiti zaključak o broju bodova koji su usporedno dodijeljeni njemu i uspješnom ponuditelju, svaki put raščlanjenih po potkriterijima, kao i o težini svakog od potkriterija prilikom ukupne evaluacije, te, s druge strane, za svaki kriterij za dodjelu objasniti zbog kojih je potkriterija Komisija smatrala da je ponuda uspješnog ponuditelja ili ponuda tužitelja o kojoj je riječ bila najbolja (presude od 4. listopada 2012., Evropački Dynamiki/Komisija, C-629/11 P, neobjavljena, EU:C:2012:617, t. 21. i 29. i od 27. travnja 2016., European Dynamics Luxembourg i dr./EUIPO, T-556/11, EU:T:2016:248, t. 250. i 251.).
- 69 S obzirom na ta načela sudske prakse valja ispitati je li Komisija u ovom slučaju poštovala svoju obvezu obrazlaganja.
- 70 Kao prvo, prije analize tablica za evaluaciju valja ispitati relevantne odredbe natječajnih specifikacija. Okvirni ugovor u ovom predmetu odnosi se na jezično osposobljavanje za institucije, tijela i agencije Unije. Kad je riječ o kriteriju 1 „Kvaliteta predloženih tečajeva”, natječajnim specifikacijama predviđeno je da ponuditelj mora na temelju studije slučaja dostaviti opis standardnog tečaja osmišljenog za javnog naručitelja. Kvaliteta se evaluira na temelju potkriterija kvalitete koji se primjenjuju na odgovor na studiju slučaja koju ponuditelji moraju dostaviti zajedno sa svojom ponudom.
- 71 Potkriterij 1.1 „Sadržaj” sadržava četiri podtočke koje odbor treba uzeti u obzir prilikom evaluacije. Prva podtočka, „A. Ciljevi”, odnosi se, među ostalim, na pitanja u vezi s vještinama koje su obuhvaćene tečajem i u kojoj su mjeri ciljevi predloženog tečaja povezani sa zahtjevima u pogledu posebnih kompetencija. Drugom podtočkom, „B. Ciljna publika”, nastoji se provjeriti u kojoj mjeri predloženi tečaj odgovara potrebama konkretne publike. Treća podtočka, „Organizacija sadržaja”, u biti se odnosi na raspodjelu sadržaja u poglavlja kojima se može upravljati, njihove dijelove i sadržaj. Četvrta, posljednja podtočka, „Kvaliteta pedagoških sadržaja”, odnosi se, među ostalim, na mjeru u kojoj pedagoški sadržaji odgovaraju ciljevima, osmišljeni su za odrasle i ne sadržavaju pogreške. Tako svaka podtočka sadržava određene podstavke, odnosno elemente koje treba uzeti u obzir pri evaluaciji.
- 72 Potkriterij 1.2, „Pedagogija”, obuhvaća, pak, tri opisne podtočke. Prva, naslovljena „A. Uloga nastavnika”, ima za cilj utvrditi pozitivne kvalitete nastavnika. Druga, „B. Evaluacija”, odnosi se, među ostalim, na to u kojoj su mjeri konstruktivne primjedbe i kontinuirana evaluacija dio poučavanja. Posljednja, „C. Metodologija”, odnosi se, među ostalim, na to u kojoj je mjeri metodologija usmjerena na zajednički rad i komunikaciju te potiče li se njome privrženost jeziku.

- 73 Ostali kriteriji i potkriteriji, na koje se ova tužba ne odnosi, su, s jedne strane, potkriterij 1.3 „Mrežne platforme”, koji se odnosi na funkcioniranje i korisnost mrežnih obrazovnih platformi koje su predložili ponuditelji, te, s druge strane, kriterij 2 „Nadzor kvalitete i praćenje rada”, koji je podijeljen na tri potkriterija, odnosno potkriterije 2.1 „Metoda odabira osoblja”, 2.2 „Nadzor kvalitete” i 2.3 „Upravljanje postupkom”.
- 74 Kao drugo, valja ispitati Komisijine dopise od 19. travnja i 10. svibnja 2021., koji su poslani tužitelju nakon njegova zahtjeva za dodatnim informacijama o odbijanju njegove ponude, kako bi se utvrdilo je li on, s obzirom na načela navedena u točkama 62. do 68. ove presude, mogao stvarno razumjeti prednosti i nedostatke svoje ponude i ponude grupe CLL u okviru potkriterija 1.1 i 1.2.
- 75 Kad je riječ, prvo, o potkriteriju 1.1 „Sadržaj”, tužitelj je dobio ocjenu od 22 boda od 30. Tužiteljeva ponuda opisana je kao dobra i u većini elemenata u skladu s očekivanjima. Grupa CLL dobila je, pak, ocjenu od 28 bodova od 30. Njezina je ponuda predstavljena kao izvrsna i da u većini elemenata premašuje očekivanja, uključujući također vrlo važne i relevantne elemente.
- 76 Što se tiče ciljeva tečaja, odbor je ocijenio da je ponuda grupe CLL bila bolja od tužiteljeve, s obzirom na to da je opisana kao da sadržava „vrlo relevantan popis sociokulturnih tema”. Sa stajališta organizacije sadržaja, odbor je smatrao da je ponuda grupe CLL bila bolja jer se njome predlagao vrlo dobar slijed tog sadržaja, koji je uključivao učenje na daljinu kako bi se utvrdilo i pripremlilo poučavanje uživo. Prema mišljenju odbora, studija slučaja također osigurava „odgovarajuću” ravnotežu između teorije i prakse. Osim toga, odbor je naglasio da je studija slučaja sadržavala inovativne elemente. Nadalje, odbor je istaknuo da je plan poučavanja bio vrlo detaljan, a njegova struktura vrlo jasna. Naposljetku, odbor je naveo da je model tečaja bio vrlo relevantan. S druge strane, što se tiče kvalitete pedagoških sadržaja, odbor je samo naveo da oni odgovaraju očekivanjima javnog naručitelja i da sadržavaju mrežnu sastavnicu s „mnogo” dodatnih sadržaja.
- 77 Istodobno, što se tiče tužiteljeve ponude, odbor je utvrdio da je ona sadržavala relevantan opis različitih vrsta pedagoških sadržaja i da je tužitelj predložio mrežno dostupan priručnik, koji je također omogućavao pristup platformi koja je uključivala više sadržaja. Prema mišljenju odbora, tužitelj je također naveo više digitalnih alata za poticanje samostalnog učenja. Što se tiče ostalih pedagoških sadržaja, odbor je utvrdio da u tužiteljevoj ponudi ne može evaluirati njihov sadržaj u elektroničkoj verziji.
- 78 Usto, kad je riječ o elementu ciljne publike, tužiteljeva ponuda opisana je pozitivnijim izrazima od one grupe CLL, s obzirom na to da se u tablici za evaluaciju navodi da se u ponudi primjenjuju vrijednosti slične ciljnoj publici i da se koristi za poučavanje konkretnih tema, kao i kulturnih i civilizacijskih tema. Osim toga, što se tiče organizacije sadržaja, tužiteljeva je ponuda ocijenjena nižom kvalitetom jer nudi „kratak, ali jasan” opis sadržaja u pogledu poučavanja uživo. Nadalje, odbor je naglasio da sadržaj za samostalno učenje nije naveden i da „tu i tamo” može uočiti inovativne elemente. Naposljetku, što se tiče kvalitete pedagoških sadržaja, odbor je naveo da nije mogao evaluirati sadržaj vježbi koje su bile dostupne putem hiperpoveznica. Međutim, napomenuo je da je koncept sadržavao popis digitalnih alata kojima se potiče samostalno učenje.
- 79 Kao što to proizlazi iz točaka 75. do 78. ove presude u vezi s potkriterijem 1.1 „Sadržaj”, valja primijetiti da je odbor naveo kako pozitivnije elemente ponude grupe CLL tako i slabosti ili nedostatke tužiteljeve ponude.

- 80 Kad je riječ o potkriteriju 1.2, „Pedagogija”, valja podsjetiti na to da je tužitelj dobio ocjenu od 21 boda od 30. Njegova je ponuda predstavljena kao dobra i u skladu s očekivanjima. Grupa CLL dobila je, pak, ocjenu od 27 bodova od 30. Ponuda grupe CLL opisana je kao izvrsna i iznad očekivanja u nekoliko elemenata te je u njoj također izneseno nekoliko dodatnih i važnih elemenata.
- 81 Što se tiče uloge nastavnika, odbor je istaknuo da je u ponudi grupe CLL njihova uloga „osobito” dobro definirana i jasna. Nastavnici bi se koristili izravnim i neizravnim strategijama kako bi pomogli sudionicima da steknu jezičnu samostalnost. Osim toga, nastavnik bi stvorio uvjete relevantne za sigurno iskustvo učenja. Kad je riječ o elementu evaluacije, odbor je utvrdio da grupa CLL osigurava „vrlo profesionalnu” kontinuiranu evaluaciju i „vrlo dobro” definira metode evaluacije, koje su „vrlo” relevantne i točne.
- 82 Osim toga, što se tiče evaluacije, odbor je istaknuo da je tužiteljeva ponuda imala samo jedan bolji element, odnosno činjenicu da kontinuirana evaluacija i povratne informacije (*feedback*) u njegovoj ponudi „omogućuju prilagodbu sadržaja potrebama” polaznika, kako bi se „vodile i promicale” motivacija i samostalnost. Unatoč tomu, odbor je utvrdio da su u tužiteljevoj ponudi metode opisane „sažeto” te da su one samo „relevantne i točne”. Osim toga, odbor je primijetio da su završne sumativne evaluacije i kriteriji evaluacije u vezi s osposobljavanjem predstavljeni u mrežnoj verziji te da ih se nije moglo evaluirati. Kad je riječ o završnom elementu koji se odnosi na metodologiju, evaluacije su istovjetne, osim napomene o tužiteljevoj ponudi, prema kojoj „[p]onuditelj detaljno opisuje metode učenja”.
- 83 Valja utvrditi da, iako su evaluacije koje se odnose na potkriterije 1.1 i 1.2 sažete, prije svega, s obzirom na sudsku praksu navedenu u točki 65. ove presude, moguće je razumjeti da ponuda grupe CLL ima više kvaliteta koje premašuju one tužiteljeve ponude, a koje su iznesene u točkama 76. i 81. ove presude. Nadalje, moguće se upoznati s razinom kvalitete tužiteljeve ponude, koja je niža. Naposljetku, ne može se zanemariti da je nedostatak u dokumentaciji koji se odnosi na važan element tečaja jezika, odnosno na vježbe, predstavljen kao nedostatak tužiteljeve ponude koji je doveo do gubitka bodova. Stoga valja odbiti tužiteljev argument koji se temelji na nemogućnosti da se razumiju relativne prednosti odabrane ponude.
- 84 Zbog istog razloga valja odbiti tužiteljev argument prema kojem Komisija nije precizno utvrdila detaljan tehnički prijedlog koji bi opravdao „izvrsnu” ocjenu i koji razlikuje jednu ponudu od druge.
- 85 U tom pogledu, s obzirom na to da je odbor utvrdio da je odabrana ponuda bila u nekoliko točaka kvalitetnija, također valja odbiti tužiteljev argument prema kojem je nedostatak u dokumentaciji jedini razlog zbog kojeg je Komisija dala prednost ponudi grupe CLL.
- *Navodna Komisijina obveza da objasni utjecaj nedostatka u dokumentaciji na oduzimanje bodova*
- 86 U nastavku valja ispitati prvi dio četvrtog tužbenog razloga, koji se odnosi na nemogućnost da se razumije točan broj bodova oduzetih zbog nedostatka u dokumentaciji.
- 87 U tom smislu, najprije valja odbiti tužiteljevo pozivanje na sudsku praksu koja proizlazi iz presuda od 5. ožujka 2019., *Yellow Window/EIGE* (T-439/17, neobjavljena, EU:T:2019:136, t. 73. i 74.) i od 5. ožujka 2019., *Eurosupport – Fineurop support/EIGE* (T-450/17, neobjavljena, EU:T:2019:137, t. 49. i 50.), prema kojima mora postojati suodnos između, s jedne strane, komentara u kojima se

navode prednosti i nedostaci te, s druge strane, ocjena dodijeljenih s obzirom na te kriterije i potkriterije. Naime, ta upućivanja na sudsku praksu nisu relevantna jer se odnose na posebne okolnosti, različite od onih u ovom slučaju. Ta se upućivanja osobito odnose na situaciju u kojoj iz komentara odbora za evaluaciju nije jasno je li isti nedostatak opravdao oduzimanje bodova s obzirom na poseban kriterij ili potkriterij za koji je to oduzimanje provedeno, što u ovom predmetu očito nije slučaj jer postoji veza između nedostatka u dokumentaciji i evaluacije u tom pogledu.

- 88 Zbog istih razloga također valja odbiti upućivanje na sudsku praksu na koju se tužitelj poziva, a koja se temelji na presudi od 27. travnja 2016., *European Dynamics Luxembourg i dr./EUIPO (T-556/11, EU:T:2016:248)*, prema kojoj suodnos između konkretnih negativnih komentara i oduzimanja bodova treba objasniti kada je javni naručitelj, s jedne strane, u okviru natječajnih uvjeta pojasnio kriterije i potkriterije za dodjelu koje će primijeniti kao i elemente ili točke koji će se uzeti u obzir te kada je, s druge strane, konkretne evaluacije povezivao s načinom na koji ponuda ispunjava te kriterije, potkriterije ili elemente.
- 89 Ta sudska praksa također nije relevantna jer su činjenične okolnosti koje su dovele do nje različite od onih u ovom predmetu. U ovom je slučaju javni naručitelj obavijestio tužitelja o svim bodovima koji su mu bili dodijeljeni, raspodijeljenima po potkriterijima, zajedno s konkretnim komentarima. Nasuprot tomu, u prethodnom predmetu javni je naručitelj, s jedne strane, primijenio matematičku formulu prema kojoj je dodijelio dijelove boda prema potkriteriju ili prema podtočki te je u tom pogledu donio konkretne negativne prosudbe, premda, s druge strane, nije dostavio obavijest o broju bodova, popraćenu raspodjelom bodova prema potkriterijima, koje su dobili tužitelj i uspješni ponuditelji.
- 90 U ovom slučaju valja utvrditi, kao što to Komisija pravilno ističe u točkama 56. i 57. odgovora na repliku, da natječajnim specifikacijama nije utvrđeno nikakvo ponderiranje različitih elemenata koji su dio opisa svakog potkriterija jer se ne radi o „potpotkriterijima” namijenjenima odvojenoj evaluaciji, nego o opisu sadržaja svakog potkriterija. Iz toga slijedi da u konačnici nije potrebno da se svakom pozitivnom ili negativnom komentaru u evaluaciji dodijeli konkretna težina, nego tužitelj mora moći razumjeti razloge koji su Komisiju naveli da njegovoj ponudi dodijeli ocjenu koju je dobila za svaki potkriterij, što je mogao učiniti.
- 91 Slijedom toga, valja zaključiti da je odbor naveo relativne prednosti odabrane ponude u okviru svakog potkriterija i da se od Komisije u ovom slučaju ne može zahtijevati da svakom pozitivnom ili negativnom komentaru dodijeli konkretnu težinu u vezi s određenim opisnim podtočkama.

– *Navodna nemogućnost da Opći sud provede nadzor evaluacije*

- 92 Naposljetku valja analizirati tužiteljev argument koji se u biti temelji na načelima koja proizlaze iz sudske prakse navedene u točki 88. ove presude i argument Kraljevine Španjolske, kako je iznesen u točki 55. ove presude, koji se temelji na navodnoj nemogućnosti da Opći sud provede svoj nadzor, s obzirom na načelo djelotvorne sudske zaštite iz članka 47. Povelje Europske unije o temeljnim pravima (u daljnjem tekstu: Povelja).
- 93 Kao prvo, Kraljevina Španjolska tvrdi da opetovana i namjerna uporaba navodno nepreciznih izraza, kao što su „određeni dijelovi sadržaja” ili „određeni elementi ponude” i, u širem smislu, previše sažeto obrazloženje onemogućuju svaki nadzor Komisijine evaluacije.

- 94 U tom pogledu, uzimajući u obzir obvezu suda Unije da nadzire jesu li odluke institucija proizvoljno donesene, nije dovoljno samo tvrditi da je tužitelj mogao stvarno razumjeti da mu je odbijanjem dijela njegove ponude uskraćena dodjela ugovora o javnoj nabavi, kao što to u biti tvrdi Komisija u svojem odgovoru koji se odnosi na prvi tužbeni razlog. Naprotiv, obrazloženje mora biti relevantno i dosljedno, kako bi sud Unije mogao provesti nadzor njegove osnovanosti.
- 95 Prije svega, valja podsjetiti na to da je u točki 83. ove presude utvrđeno da evaluacije nisu istovjetne, nego, unatoč sažetosti, sadržavaju jasne i nedvosmislene razlike koje upućuju na relativne prednosti odabrane ponude.
- 96 Nadalje, nezanemariva razlika između ocjena dodijeljenih tehničkim ponudama, odnosno razlika od 12 bodova, također ne ide u prilog višoj razini obveze obrazlaganja, kako proizlazi iz presuda od 17. rujna 2015., *Ricoh Belgium/Vijeće* (T-691/13, neobjavljena, EU:T:2015:641, t. 63.) i od 14. prosinca 2017., *European Dynamics Luxembourg i Evropački Dynamiki/Parlament* (T-164/15, neobjavljena, EU:T:2017:906, t. 50.).
- 97 Naposljetku, također valja podsjetiti na to da se prijašnjim člankom 113. stavkom 2. Financijske uredbe, koji odgovara sadašnjem članku 170. stavku 3. Financijske uredbe, od javnog naručitelja zahtijevalo da neuspješnog ponuditelja obavijesti o stvarnim razlozima za odbijanje njegove ponude. Osim toga, dostavljeno obrazloženje mora odražavati stvarno odvijanje postupka evaluacije. Obrazloženje u kojem se ne otkriva stvarni temelj odluke o odbijanju ponude te koje ne odražava vjerno način na koji je odbijena ponuda evaluirana nije transparentno i ne udovoljava obvezi obrazlaganja, predviđenoj prijašnjim člankom 113. stavkom 2. Financijske uredbe (vidjeti u tom smislu presude od 10. rujna 2008., *Evropački Dynamiki/Sud*, T-272/06, EU:T:2008:334, t. 42. i 43. i navedenu sudsku praksu te od 17. rujna 2015., *Ricoh Belgium/Vijeće*, T-691/13, neobjavljenju, EU:T:2015:641, t. 39.).
- 98 U tom pogledu, tužitelj i Kraljevina Španjolska nisu dokazali da obrazloženje ne odražava stvarno odvijanje postupka evaluacije. Isto tako, valja podsjetiti na to da pobijana odluka, kao što je to utvrđeno u točki 83. ove presude, sadržava obrazloženje u pogledu utvrđivanja njezina stvarnog temelja.
- 99 Stoga valja odbiti argument tužitelja i Kraljevine Španjolske prema kojem predmetno obrazloženje sprečava svaki sudski nadzor.
- 100 Kao drugo, tužitelj tvrdi, ističući podjelu svakog potkriterija na podtočke i poddijelove, da Komisija nije mogla jednom dijelu ponude dodijeliti znatno različitu relativnu težinu pri evaluaciji ponuda a da pritom ta posebna težina nije bila najavljena u natječajnim specifikacijama. Tužitelj ističe da je Komisija tako povrijedila legitimna očekivanja ponuditelja, time što je posebna težina jednog elementa ponude mogla utjecati na evaluaciju ponude a da pritom u navedenoj dokumentaciji nije bila najavljena.
- 101 Prije svega, najprije valja odbiti tužiteljev argument koji se temelji na navodnoj povredi njegovih legitimnih očekivanja, u prilog kojem nije pružio ni objašnjenje ni dokaz.
- 102 Isto tako, kad je riječ o pitanju je li Komisija jednom elementu ponude dala posebnu težinu a da to prethodno nije najavila u natječajnim specifikacijama, valja se ograničiti na utvrđenje da težina određene podtočke nije bila propisana tim natječajnim specifikacijama. Stoga se tužitelj ne može pozivati na povredu obveze obrazlaganja zbog toga što Komisija nije objasnila težinu koju je dodijelila jednom elementu ponude. Naime, u podtočkama predviđenima natječajnim

specifikacijama samo se opisno navode aspekti tehničkog prijedloga koje je odbor uzeo u obzir kako bi dodijelio opću ocjenu, a ne njihova posebna težina u okviru određenog potkriterija. Stoga valja odbiti argument koji se temelji na nedostatku transparentnosti u pogledu dodjele bodova na razini podtočaka i potkriterija.

- 103 Jednako tako – premda je Komisija implicitno priznala osnovanost tog tužiteljeva stajališta, time što je istaknula da je dokumentacija bila važna, pri čemu je dodala da nedostatak u dokumentaciji nije imao jednak utjecaj u okviru drugih potkriterija – valja podsjetiti na to da se, prema sudskoj praksi navedenoj u točki 64. ove presude, od Komisije ne može zahtijevati da objasni kako je evaluirala svaki element ponude.
- 104 Slijedom toga, prvi tužbeni razlog i prvi dio četvrtog tužbenog razloga, u dijelu u kojem se odnosi na povredu obveze obrazlaganja, valja odbiti kao neosnovane.

Preostali dio četvrtog tužbenog razloga, koji se temelji na očitoj pogrešci u ocjeni zbog nelogičnosti, neproporcionalnosti i netransparentnosti veze između evaluacije i ocjene dodijeljene u okviru potkriterija 1.1 i 1.2

- 105 U dijelu u kojem se preostali dio prvog dijela četvrtog tužbenog razloga odnosi na očitu pogrešku u ocjeni, tužitelj ističe da ne postoji logična veza između evaluacije i dodijeljene ocjene kad je riječ o ocjenama koje je Komisija provela u okviru potkriterija 1.1 i 1.2, koje su u velikoj mjeri pozitivne.
- 106 Drugim dijelom četvrtog tužbenog razloga tužitelj ističe da je utjecaj navodnog nedostatka u dokumentaciji na ocjenu dodijeljenu u okviru potkriterija 1.1 i 1.2 neproporcionalan s obzirom na pojmove upotrijebljene u evaluaciji.
- 107 [kako je ispravljeno rješenjem od 30. studenoga 2023.] S jedne strane, tužitelj objašnjava da je evaluacija njegove ponude, prema upotrijebljenim pojmovima, prilično pozitivna za svaki od četiriju poddijelova potkriterija 1.1. S druge strane, tvrdi da je ocjena od 22 boda od 30 za predmetni potkriterij jedva iznad praga od 70 %, odnosno minimalnog zahtjeva kvalitete, unatoč u velikoj mjeri pozitivnim ocjenama tehničkog prijedloga, prema kojima bi tehnički prijedlog stoga premašio minimalni zahtjev.
- 108 Čini se da je to odstupanje između evaluacije i ocjene dodijeljene tom potkriteriju opravdano jedino nedostatkom u dokumentaciji i djelomičnim utjecajem koji je on mogao imati na provjeru određenih tehničkih prijedloga. Međutim, tužitelj navodi da ne može razumjeti kako bi nedostatak u dokumentaciji visoku kvalitetu u konačnici mogao smanjiti na zadovoljavajuću kvalitetu, s obzirom na to da se nedostatak u dokumentaciji odnosi samo na ilustrativne elemente tehničkog prijedloga, koji je usto bio predmet pozitivnih ocjena na temelju evaluacije dvaju poddijelova potkriterija 1.1.
- 109 U nastavku tužitelj iznosi istu analizu u pogledu potkriterija 1.2, čije su tri sastavnice također pozitivno evaluirane, s obzirom na to da se nedostatak u dokumentaciji odnosi samo na jedan od tih triju dijelova. Iako taj nedostatak u dokumentaciji tehnički može utjecati na trećinu ponderiranja i iako je ocjena tog dijela u velikoj mjeri pozitivna, ponuda je ipak dobila 21 od 30 bodova, odnosno minimalni prag za tehnički prijedlog koji je u najboljem slučaju zadovoljavajući.
- 110 Trećim dijelom četvrtog tužbenog razloga tužitelj tvrdi da je Komisija povrijedila načelo transparentnosti time što posebna težina dodijeljena jednom elementu kriterija na koji je utjecao nedostatak u dokumentaciji nije bila najavljena u dokumentaciji o nabavi.

- 111 Kraljevina Španjolska dijeli tužiteljeve argumente koji se odnose na preostali dio prvog dijela četvrtog tužbenog razloga, kao što je to navedeno u točki 55. ove presude.
- 112 Komisija osporava te argumente i zahtijeva da se četvrti tužbeni razlog odbije.
- 113 U ovom slučaju najprije valja utvrditi da je tužitelj prvi dio četvrtog tužbenog razloga, koji se prvotno odnosio na povredu obveze obrazlaganja, pretvorio u navod o očitoj pogrešci u ocjeni. Naime, tužitelj u svojoj tužbi tvrdi da logična veza između ocjenjivanja i dodijeljene ocjene nije dovoljno obrazložena. Suprotno tomu, u replici tvrdi da nedosljednost te veze između ocjenjivanja i dodijeljene ocjene predstavlja očitu pogrešku u ocjeni. Tužitelj je to, uostalom, potvrdio na raspravi nakon pitanja koje je postavio Opći sud.
- 114 Kad je riječ o dopuštenosti te nove argumentacije u vezi s prvim dijelom četvrtog tužbenog razloga, istaknute u replici, valja ispitati predstavlja li ona izravno ili neizravno proširenje prethodno iznesenog tužbenog razloga u tužbi kojom se pokreće postupak i koji je s njim usko povezan, u smislu članka 84. stavka 1. Poslovnika. U skladu sa sudskom praksom, kako bi se mogao smatrati proširenjem prethodno istaknutog tužbenog razloga ili prigovora, novi argument mora biti dovoljno usko povezan s tužbenim razlozima ili prigovorima koji su prvotno bili izloženi u tužbi, da bi ga se moglo smatrati posljedicom uobičajenog tijeka rasprave u okviru postupka pred sudom (vidjeti presudu od 13. srpnja 2022., *Delifruit/Komisija*, T-629/20, EU:T:2022:448, t. 20. i navedenu sudsku praksu).
- 115 U ovom slučaju valja utvrditi da je novi argument usko povezan s drugim dijelom četvrtog tužbenog razloga, koji se odnosi na pitanje veze između provođenja ocjene i dodjele bodova, kao i, u širem smislu, s trećim tužbenim razlogom, koji se također temelji na očitoj pogrešci u ocjeni. Stoga ga treba smatrati dopuštenim.
- 116 Što se tiče osnovanosti prvog dijela četvrtog tužbenog razloga, valja podsjetiti na to da je u točki 83. ove presude utvrđeno da je Komisija objasnila kako prednosti i značajke ponude grupe CLL tako i nedostatke tužiteljeve ponude. Tako je utvrđeno da nedostatak u dokumentaciji nije bio jedini nedostatak kojim je opravdan gubitak bodova u evaluaciji tužiteljeve ponude. Slijedom toga, budući da je Komisija navela više nedostataka u tužiteljevoj ponudi, oduzimanje bodova koje je provedeno ne može se kvalificirati kao očito neusklađeno s utvrđenim nedostacima. Stoga valja odbiti prvi dio četvrtog tužbenog razloga u dijelu u kojem se odnosi na očitu pogrešku u ocjeni.
- 117 Osim toga, što se tiče drugog i trećeg dijela četvrtog tužbenog razloga, valja podsjetiti na to da, kao što to proizlazi iz točke 90. ove presude, natječajnim specifikacijama nije bilo predviđeno konkretno kvantificirano ponderiranje za svaki potpotkriterij ili svaki element potkriterija.
- 118 Naime, posebna važnost koja se pridaje jednom elementu ponude i dodjela bodova za svaki potpotkriterij ili svaki element potkriterija obuhvaćene su Komisijinom širokom marginom prosudbe. Stoga Opći sud kao takav ne može nadzirati važnost koja je dana određenim elementima u okviru potpotkriterija, nego se ograničava na nadzor je li utvrđeno postojanje očite pogreške u ocjeni. U ovom slučaju tužitelj nije dokazao takvu pogrešku, s obzirom na to da je u točkama 83. i 90. ove presude utvrđeno da se nedostatak u dokumentaciji koji je Komisija utvrdila odnosi na važan element tečaja jezika te da je mogao legitimno dovesti do oduzimanja bodova a da tužitelj pritom nije dokazao da je navedeno oduzimanje bodova zahvaćeno očitom pogreškom. Stoga valja utvrditi da drugi i treći dio četvrtog tužbenog razloga treba odbiti.

119 Prema tome, preostali dio četvrtog tužbenog razloga valja odbiti u cijelosti kao neosnovan.

Treći tužbeni razlog, koji se temelji na očitoj pogrešci u ocjeni zbog odbijanja elemenata ponude dostupnih putem hiperpoveznice

120 Trećim tužbenim razlogom tužitelj prigovara Komisiji da je počinila očitu pogrešku u ocjeni time što je odbila elemente ponude dostupne putem hiperpoveznice.

121 Kao prvo, tužitelj tvrdi da je mogao putem eSubmissiona podnijeti elemente ponude dostupne putem hiperpoveznice jer, s jedne strane, odredbe predmetnih natječajnih specifikacija nisu sadržavale izričitu zabranu u tom pogledu i jer, s druge strane, upotreba hiperpoveznica omogućuje bolji uvid u funkcioniranje tehničkog prijedloga i svih njegovih mogućnosti.

122 Kao drugo, s obzirom na to da pravilo nije jasno i da je tužitelj mogao razumno smatrati da će se dokument dostupan putem hiperpoveznice uključene u ponudu uzeti u obzir, on tvrdi da je Komisija od njega trebala zahtijevati da opravda svoj postupak i, ako to smatra korisnim, da izvrši dodatno podnošenje.

123 U tom pogledu, kao prvo, tužitelj smatra da je rizik od izmjene ponude, na temelju kojeg je Komisija odlučila da neće evaluirati određene dokumente, bio hipotetski. Tužitelj smatra kako je tehnički dokazivo da u dokumentima nije došlo ni do kakve izmjene, s obzirom na to da su na dan njihova podnošenja svi bili zaključani. Stoga tužitelj smatra da je Komisija, kako bi stvarno izvršavala svoju diskrecijsku ovlast, trebala provjeriti jesu li sporni elementi bili izmijenjeni ili to ispitati na dan kad je element dostupan putem hiperpoveznice bio podnesen na platformi – po analogiji sa sustavom primjenjivim na neprecizne ili nepotpune ponude – umjesto da pretpostavi da je tužitelj postupao u zloj vjeri. U tom se pogledu tužitelj poziva na sudsku praksu prema kojoj javni naručitelj može zahtijevati dostavu dokumenta čije je postojanje prije datuma određenog za podnošenje ponude „objektivno provjerljivo”.

124 Kao drugo, tužitelj ističe da je tijekom jednog ranijeg postupka javne nabave – koji se odnosio na organizaciju jezičnih testova (ref. HR/2020/OP/0004), a u kojem je također sudjelovao i u kojem su zahtjevi koji se odnose na dostavu spisa bili istovjetno formulirani – odbor zadužen za evaluaciju ponuda za Komisiju prihvatio upotrebu hiperpoveznica u tužiteljevoj ponudi. Budući da je tužitelju odluka o dodjeli tog ugovora bila dostavljena prije datuma određenog za podnošenje ponuda za dodjelu ugovora koji je predmet ovog spora, tužitelj tvrdi da je mogao legitimno smatrati da će Komisija prihvatiti hiperpoveznicu uključenu u ponudu. Suprotan pristup prilikom dodjele ovog ugovora stoga bi doveo u pitanje njegova legitimna očekivanja te bi bio proizvoljan.

125 Osim toga, tužitelj tvrdi da je Komisijin argument kojim se poziva na pravila o podnošenju ponuda kako bi opravdala odbijanje određenih elemenata ponude istaknut *a posteriori* jer se na njega prvi put upućuje u dopisu od 25. svibnja 2021.

126 [kako je ispravljeno rješenjem od 30. studenoga 2023.] Naime, navedeno pravilo o podnošenju ponuda koje se odnosi na korištenje aplikacijom eSubmission funkcioniralo bi samo kao mehanizam za isključenje ponuda, a ne dokumenata koji su dio ponude. Stoga bi sporni elementi podlijegali zahtjevima načela jednakosti, a ne tom sustavu isključenja.

- 127 Kako bi dokazao da su i drugi ponuditelji počinili legitimnu pogrešku poput njega, tužitelj od Općeg suda zahtijeva da Komisiji naloži da dostavi podatke koje se odnose, kao prvo, na mjeru u kojoj su drugi ponuditelji grupe br. 3 i drugih grupa javne nabave u sklopu svojih ponuda podnijeli dokumente istim postupkom te, kao drugo, na način na koji je Komisija postupala s tom pogreškom u okviru tih evaluacija.
- 128 Tužitelj je u spis postupka također dostavio snimke zaslona svih dokumenata dostupnih putem hiperpoveznice s njihovim svojstvima.
- 129 Kraljevina Španjolska dijeli tužiteljeve argumente i dodaje nove elemente.
- 130 Kao prvo, Kraljevina Španjolska iznosi nove činjenične elemente kako bi istaknula da natječajne specifikacije nisu sadržavale nikakvu izričitu ili prešutnu zabranu u pogledu hiperpoveznica.
- 131 U tom pogledu, kao prvo, s obzirom na to da je Komisija drugdje u natječajnim specifikacijama predvidjela upotrebu hiperpoveznica – osobito kad je riječ o pristupu ovlaštenju dodijeljenom potpisniku ponude i elementima koji se nalaze u dokumentu registriranom oznakom ISBN (*International Standard Book Number*) – Kraljevina Španjolska smatra da je trebala izričito isključiti njihovu upotrebu u sklopu podnošenja dokumenata putem aplikacije eSubmission.
- 132 Kao drugo, Kraljevina Španjolska ističe da se upotreba hiperpoveznice u dokumentu podnesenom putem eSubmissiona ne može izjednačiti s nepodnošenjem dokumenta, što osobito otkriva činjenica da je Komisija pristupila sadržaju dokumenata koji su dostupni putem hiperpoveznica, iako ih je smatrala „nepodnesenima”.
- 133 Kao treće, Kraljevina Španjolska ističe da je Komisija pokazala nedosljednost i da je postupala protivno svojim vlastitim aktima. Komisija najprije potpuno normalno uključuje desetke hiperpoveznica u ugovornu dokumentaciju, ali je iznenađena što se ponuditelji služe istom tehnikom. Nadalje, jedan od ciljeva javnog naručitelja jest prilagodba metoda rada njihovoj svrsi na fleksibilan način i tako da se neprestano poboljšavaju, iskorištavajući mrežne prednosti. Naposljetku, u okviru evaluacije potkriterija 1.3 Komisija je evaluirala platformu nakon što se koristila hiperpoveznicom, premda ta mrežna obrazovna platforma nije smještena na poslužitelju putem aplikacije eSubmission.
- 134 Kao drugo, Kraljevina Španjolska tvrdi da je Komisija povrijedila pravo na saslušanje iz članka 41. stavka 2. točke (a) Povelje, time što od tužitelja nije tražila da dokaže da nije izmijenio svoju ponudu, nego je jednostavno odbila predmetne dokumente.
- 135 Komisija osporava argumente tužitelja i Kraljevine Španjolske te zahtijeva da se treći tužbeni razlog odbije.
- 136 U tom pogledu valja istaknuti da tužitelj trećim tužbenim razlogom u biti tvrdi da je mogao podnijeti određene dokumente koji su dio ponude koristeći se hiperpoveznicama i da je Komisija trebala uzeti u obzir te dokumente.
- 137 Kao prvo, valja utvrditi je li tužitelj u skladu s natječajnim specifikacijama mogao podnijeti određene dijelove svoje ponude koristeći se hiperpoveznicama koje su vodile do dokumenta dostupnog na internetskoj stranici pod ponuditeljevim nadzorom.

- 138 Na stranici 79. natječajnih specifikacija određeno je da se „[p]onude moraju podnijeti putem aplikacije eSubmission, u skladu s uputama navedenima u pozivu na dostavu ponuda i u praktičnom vodiču za sustav eSubmission”. Ondje je također navedeno da tehnička ponuda „mora pružiti sve potrebne informacije” kako bi se evaluirala usklađenost s natječajnim specifikacijama i kriterijima za dodjelu.
- 139 Upotreba javnog naručitelja glagola „podnijeti” i izraza „putem aplikacije” znači, kako s tekstualnog tako i kontekstualnog gledišta, da se „ponuda” mora izravno prenijeti na platformu eSubmission te da su samo dokumenti koji su podneseni tim postupkom dio navedene ponude. Iz toga slijedi da se hiperpoveznice, kako su prikazane u tužiteljevoj ponudi, ne mogu dopustiti jer ne poštuju navedeni zahtjev iz natječajnih specifikacija. Stoga se Komisiji ne može prigovoriti da nije uzela u obzir dokumente dobivene putem hiperpoveznica o kojima je riječ.
- 140 Valja pojasniti da je taj pristup u skladu s ciljem koji se želi postići aplikacijom eSubmission, a to je olakšati podnošenje ponuda putem sigurne aplikacije.
- 141 Isto tako, podnošenjem putem te sigurne aplikacije osigurava se poštovanje načela jednakog postupanja prema ponuditeljima, predviđenog člankom 160. stavkom 1. Financijske uredbe, s obzirom na to da se njime javnom naručitelju osigurava da zadrži nadzor nad dokumentima koji su mu podneseni. Njime se tako sprečava svaki rizik od izmjene dokumenata koji su dostupni samo putem hiperpoveznice i koji stoga nisu izravno preneseni u aplikaciju eSubmission.
- 142 U tom kontekstu, valja napomenuti da razumno obaviješten i prosječno pažljiv ponuditelj može znati da je obvezan podnijeti svoju ponudu u određenom roku i da se nakon tog roka ona više ne može izmijeniti. Slijedom toga, takav ponuditelj ne može iz predmetnih natječajnih specifikacija zaključiti da mu je dopušteno u svoju ponudu uključiti hiperpoveznice koje vode do dokumenta dostupnog na internetskoj stranici pod njegovim nadzorom. Naime, takav način postupanja nije dopušten natječajnim specifikacijama i, štoviše, ne jamči da se dokumenti o kojima je riječ ne mogu izmijeniti nakon roka za podnošenje ponuda.
- 143 Usto, budući da uključivanje hiperpoveznica u tužiteljevu ponudu nije bilo dopušteno, Komisija nije bila dužna provjeriti jesu li dokumenti o kojima je riječ bili izmijenjeni niti ih prihvatiti.
- 144 Osim toga, u svakom slučaju valja istaknuti da su se ti dokumenti nalazili na internetskoj stranici pod ponuditeljevim nadzorom te da se dokazima koje je tužitelj podnio nastoji dokazati da dokumenti o kojima je riječ nisu bili izmijenjeni, a ne da nisu mogli biti izmijenjeni. Konkretno, ni prijavama ili snimkama zaslona svojstava dokumenata koje je podnio tužitelj ni mogućnošću uzimanja u obzir potvrde na koju se poziva Kraljevina Španjolska u svojim pismenima ne može se dokazati da su predmetni dokumenti bili pod Komisijinim nadzorom i da stoga nisu mogli biti izmijenjeni. Isto vrijedi i za izlaganje tužiteljeva informatičkog službenika na raspravi, tijekom kojeg je on također istaknuo da su ti dokumenti mogli biti izmijenjeni, ali da bi svaka izmjena ostavila trag u njegovu informatičkom sustavu.
- 145 Osim toga, kad je riječ o argumentu Kraljevine Španjolske iznesenom u točki 133. ove presude – prema kojem je Komisija pokazala nedosljednost te je postupala protivno vlastitim aktima – valja napomenuti da, s obzirom na to da je tužitelj dobio najveći broj bodova u potkriteriju 1.3, ta navodna Komisijina pogreška ne može imati nikakav utjecaj u ovom slučaju. Štoviše, valja utvrditi da tužitelj nije osporavao taj potkriterij. Stoga taj argument treba odbiti.

- 146 Kao drugo, zaključak naveden u točki 143. ove presude ne može se dovesti u pitanje tužiteljevim argumentom prema kojem se radi o „objektivno provjerljivom” dokumentu i prema kojem je Komisija stoga od njega trebala zatražiti da ponovno podnese dokumente koji su bili dostupni putem hiperpoveznica.
- 147 U tom pogledu valja istaknuti da se presuda od 10. listopada 2013., Manova (C-336/12, EU:C:2013:647), koju tužitelj navodi, odnosi na mogućnost ispravka ili dopune ponude radi davanja jednostavnog pojašnjenja ili radi otklanjanja očitih materijalnih pogrešaka. U ovom slučaju nije riječ o pojašnjenju ili ispravku dokumenata, nego o novom podnošenju dokumenata, koji su usto u međuvremenu mogli biti izmijenjeni. Konkretno, iz sudske prakse proizlazi da ponuditelju općenito nije dopušteno dostaviti dokumente koji se zahtijevaju natječajnim specifikacijama, a koji nisu podneseni u roku određenom za podnošenje ponuda (presuda od 11. svibnja 2017., Archus i Gama, C-131/16, EU:C:2017:358, t. 36.). Stoga, s obzirom na tu sudsku praksu, Komisija nije bila dužna od tužitelja zahtijevati da ponovno podnese dokumente koji su stavljeni na raspolaganje putem hiperpoveznica.
- 148 Kao treće, valja analizirati tužiteljeve argumente koji se temelje na povredi njegovih legitimnih očekivanja. Prije svega, tužitelj nije dokazao postojanje Komisijinih usklađenih jamstava koja omogućuju korištenje hiperpoveznica. U svakom slučaju, gospodarski subjekt ne može se osloniti na načelo legitimnog očekivanja u slučaju kad dana jamstva nisu u skladu s primjenjivim normama (vidjeti presudu od 7. listopada 2015., Accorinti i dr./ESB, T-79/13, EU:T:2015:756, t. 75. i navedenu sudsku praksu; presuda od 24. siječnja 2017., Nausicaa Anadyomène i Banque d’escompte/ESB, T-749/15, neobjavljena, EU:T:2017:21, t. 81). Stoga valja odbiti tužiteljeve argumente koji se temelje na povredi njegovih legitimnih očekivanja.
- 149 Kao četvrto, kad je riječ o navodnoj povredi prava na saslušanje, sadržanog u članku 41. stavku 2. točki (a) Povelje, koju je iznijela Kraljevina Španjolska u svojem intervencijskom podnesku, valja napomenuti da se Povelja primjenjuje i na postupke javne nabave (vidjeti u tom smislu presudu od 3. srpnja 2014., Kamino International Logistics i Datema Hellmann Worldwide Logistics, C-129/13 i C-130/13, EU:C:2014:2041, t. 28. do 31.). Naime, ponuditelju se mora omogućiti da učinkovito iznese svoje stajalište u vezi s elementima na kojima uprava namjerava temeljiti svoju odluku. To je pravo zajamčeno u trenutku podnošenja njegove ponude, kao i mogućnošću da ponuditelj zatraži pojašnjenja u vezi s odredbama natječajnih specifikacija. Prema tome, činjenica da nakon evaluacije ponuda nije predviđena nikakva kasnija faza za pružanje dodatnih objašnjenja ne može predstavljati povredu članka 41. stavka 2. točke (a) Povelje. Slijedom toga, valja odbiti argument koji se odnosi na povredu prava na saslušanje.
- 150 Osim toga, kao što je to navedeno u točki 127. ove presude, tužitelj je od Općeg suda zatražio donošenje mjere izvođenja dokaza. Međutim, tom zahtjevu ne treba udovoljiti jer nije nužan za rješavanje spora, u skladu s člankom 92. stavkom 3. Poslovnika, kao što to osobito proizlazi iz točaka 139. do 142. ove presude. S druge strane, kad je riječ o zahtjevu za mjeru izvođenja dokaza koji je podnijela Kraljevina Španjolska, valja istaknuti da, u skladu s člankom 88. Poslovnika, Kraljevina Španjolska, koja je intervenijent, ne može podnijeti takav zahtjev jer je on rezerviran za glavne stranke. Stoga tom zahtjevu ne treba udovoljiti.
- 151 Prema tome, treći tužbeni razlog valja odbiti u cijelosti kao neosnovan.

Drugi tužbeni razlog, koji se temelji na povredi članka 167. stavka 4. Financijske uredbe

- 152 Svojim drugim tužbenim razlogom tužitelj prigovara Komisiji da je povrijedila članak 167. stavak 4. Financijske uredbe time što nije usporedila ponude grupe CLL koje su podnesene zasebno za određene grupe s konkurentskim ponudama u pogledu kriterija kvalitete, odnosno usporedbom njihovih tehničkih prijedloga. Ona stoga nije učinkovito izvršavala svoju diskrecijsku ovlast.
- 153 U tom pogledu tužitelj primjećuje da u ovom slučaju ne postoji nikakva razlika između ocjene kvaliteta ponude grupe CLL za grupu br. 3 i one za grupu br. 4, premda se prva odnosi na španjolski, a druga na francuski jezik, s obzirom na to da su te ocjene u pogledu svih kriterija bile potpuno jednake, i izričajem i smislom. Tužitelj ističe da Komisija nije usporedila objektivne kvalitete ili vrijednosti ponude grupe CLL s onima konkurentskih ponuda, osobito s tužiteljevom ponudom, kako bi utvrdila njezine značajke i relativne prednosti, te da nije objasnila po čemu je ponuda grupa CLL bila bolja od njegove.
- 154 [kako je ispravljeno rješenjem od 30. studenoga 2023.] Tužitelj ističe da ta obveza međusobne usporedbe tehničkih ponuda podnesenih za jednu grupu proizlazi, s jedne strane, iz uvodne izjave 90. Direktive 2014/24/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014. o javnoj nabavi i o stavljanju izvan snage Direktive 2004/18/EZ (SL 2014., L 94, str. 65. i ispravci SL 2015., L 275, str. 68., SL 2016., L 311, str. 26. i SL 2020., L 406, str. 67.) te, s druge strane, iz članka 4.2. natječajnih specifikacija, prema kojem se tehničke ponude moraju podnijeti pojedinačno za svaku grupu, pri čemu se, u slučaju podnošenja ponude za više grupa, evaluacija provodi odvojeno. Osim toga, Komisijin pristup konkretno se sastojao od isključenja ponuda iz područja tržišnog natjecanja. Naposljetku, tužitelj se poziva na sudsku praksu prema kojoj se zahtijeva stvarna usporedba ponuda.
- 155 Tužitelj tvrdi da, primjenom te obveze, nužno mora postojati razlika između relativne vrijednosti ponude grupe CLL za različite grupe. Naime – s obzirom na to da je, kao prvo, svaka tehnička ponuda grupe CLL bila evaluirana odvojeno za svaku grupu i da je, kao drugo, tužiteljeva ponuda za grupu br. 3 bila različita od ponuda podnesenih za druge grupe – ocjenjivanje i brojčana ocjena ponude grupe CLL, koji proizlaze iz povezivanja s drugim ponudama za svaku grupu, trebaju se stoga razlikovati među grupama. U svakom slučaju, ocjena bi se također trebala razlikovati jer je odbor za svaku od grupa bio različit.
- 156 U tom pogledu tužitelj osporava argument kojim se Komisija, kako bi isključila proizvoljnost svoje odluke, pozvala na ujednačenost ocjene ponude grupe CLL. U tom pogledu ističe da je riječ o iskrivljavanju rada odbora i, slijedom toga, o nepravilnosti.
- 157 S obzirom na to, tužitelj od Općeg suda zahtijeva da Komisiji naloži da dostavi, s jedne strane, metodologiju za ocjenu ponuda za koju se odbor odlučio te, s druge strane, evaluacije koje su proveli njegovi članovi za ponudu grupe CLL u vezi sa svim grupama i za tužiteljevu ponudu.
- 158 Kraljevina Španjolska slaže se s tužiteljevim argumentima. Osim toga, ona također iznosi argumente o usporednom ispitivanju ponuda, ali sa stajališta metodologije evaluacije koju je Komisija primijenila u okviru evaluacije potkriterija 1.1, 1.3 i 2.3 tužiteljeve ponude. Navedena metodologija bila bi različita, s jedne strane, od one koja je primijenjena u pogledu drugih potkriterija, i, s druge strane, u okviru evaluacije istih potkriterija 1.1, 1.2 i 2.3 kad je riječ o ponudi grupe CLL.

- 159 U tom pogledu Kraljevina Španjolska tvrdi da je Komisija povrijedila načela nediskriminacije i dobre uprave. Prema mišljenju Kraljevine Španjolske, Komisija je, s jedne strane, negativno evaluirala određene elemente sadržaja tužiteljeve ponude a da pritom nije evaluirala te iste elemente u ponudi grupe CLL te je, s druge strane, pozitivno evaluirala određene elemente ponude grupe CLL a da pritom nije evaluirala te iste elemente koji se također nalaze u tužiteljevoj ponudi.
- 160 Slijedom toga, u skladu s člankom 85. Poslovnika, u vezi s njegovim člankom 88. stavkom 2., Kraljevina Španjolska zahtijeva od Općeg suda da Komisiji naloži da kao dokaz podnese potpunu evaluaciju potkriterija 1.1 i 1.2 dokumenta koji odgovara kvalitativnoj evaluaciji ponude grupe CLL, priloženog u Prilogu A.22 tužbi, kako bi dokazala da je Komisija evaluirala posebne digitalne alate koje je podnijela grupa CLL a da pritom nije evaluirala digitalne alate koje je podnio tužitelj.
- 161 Komisija osporava argumente tužitelja i Kraljevine Španjolske te zahtijeva da se drugi tužbeni razlog odbije.
- 162 U tom pogledu valja istaknuti da tužitelj drugim tužbenim razlogom u biti tvrdi da je Komisija povrijedila svoju obvezu usporedbe tehničkog prijedloga grupe CLL s njegovim tehničkim prijedlogom, a Kraljevina Španjolska tvrdi da Komisija nije primijenila istu metodologiju za evaluaciju određenih potkriterija tužiteljeve ponude i one grupe CLL.
- 163 Stoga, kao prvo, valja utvrditi je li javni naručitelj povrijedio članak 167. stavak 4. Financijske uredbe, u dijelu u kojem se čini, u biti, da je usporedio ponude na temelju njihove ukupne brojčane ocjene koja odražava koncept „najboljeg omjera cijene i kvalitete”.
- 164 Najprije valja utvrditi da iz teksta članka 167. stavka 4. Financijske uredbe proizlazi da javni naručitelj određuje ekonomski najpovoljniju ponudu uspoređujući, među ostalim, odnos kvalitete i cijene odnosnih ponuda. Ta usporedba podrazumijeva sučeljavanje tehničkih kvaliteta ponuda s obzirom na kriterije navedene u natječajnim specifikacijama.
- 165 U ovom slučaju ništa ne upućuje na zaključak da Komisija nije postupila u skladu sa zahtjevom da se „ekonomski najpovoljnija” ponuda utvrdi na temelju objektivnih kriterija koji osiguravaju poštovanje načela transparentnosti, nediskriminacije i jednakog postupanja, kako bi zajamčila objektivnu usporedbu relativne vrijednosti ponuda. Odbor je proveo evaluaciju ponudu grupe CLL s obzirom na tehničke kriterije za dodjelu navedene u natječajnim specifikacijama, baš kao što je proveo evaluaciju i tužiteljeve ponude.
- 166 U tom pogledu valja istaknuti da – suprotno onomu što tvrdi tužitelj pozivajući se na ujednačenost ocjena u pogledu grupe br. 3 i grupe br. 4 – činjenica da se u tablicama nalaze istovjetne ocjene za dvije različite grupe (francuski i španjolski jezik) ni na koji način ne dokazuje da Komisija nije usporedila objektivne kvalitete ili vrijednosti odabrane ponude s onima konkurentskih ponuda u dvjema grupama. Sličnost ocjena odbora za te dvije grupe može se objasniti činjenicom da je riječ o grupama koje se odnose na istu vrstu ugovora o uslugama i činjenicom da sadržaj usluga koje grupa CLL nudi za svaku od grupa može biti istovjetan.
- 167 Osim toga, u točki 83. ove presude utvrđeno je da su tehnički prijedlozi konkurentskih ponuda sadržavali određene razlike, tako da su mogli dovesti do različitih evaluacija u pogledu mogućnosti da ostvare najbolji omjer cijene i kvalitete.

- 168 Iz toga slijedi da se Komisiji ne može prigovoriti, s jedne strane, da nije sučelila tehničke prijedloge i, s druge strane, da prilikom usporedbe ponuda nije postupila u skladu sa zahtjevima iz članka 167. stavka 4. Financijske uredbe.
- 169 Kao drugo, valja analizirati argumente Kraljevine Španjolske koji se odnose na navodnu razliku u postupanju između tužitelja i grupe CLL prilikom primjene metodologije evaluacije njihovih ponuda.
- 170 Podsjećajući na to da tablica za evaluaciju ne može biti iscrpan zapisnik o svakoj pojedinosti tehničke ponude koju je odbor uzeo u obzir, valja analizirati je li Komisija na diskriminirajući način evaluirala ponudu grupe CLL i tužiteljevu ponudu.
- 171 Kao prvo, Kraljevina Španjolska primjećuje da, kad je riječ o evaluaciji sadržaja vježbi u okviru potkriterija 1.1, Komisija nije evaluirala sadržaje vježbi u ponudi grupe CLL, nego samo slijed tih sadržaja, navodeći da resursi koji su za te potrebe dodijeljeni odgovaraju očekivanjima javnog naručitelja. Osim toga, kad je riječ o tužiteljevoj ponudi, Komisija je bila dužna evaluirati sadržaj vježbi, ali je – s obzirom na to da je naposljetku utvrdila da ne može evaluirati vježbe na internetu zbog rizika od izmjene – samo navela postojanje relevantnog opisa različitih vrsta sadržaja a da pritom nije evaluirala odgovaraju li očekivanjima javnog naručitelja.
- 172 U tom pogledu valja utvrditi da je Komisija prilikom evaluacije dviju predmetnih ponuda poštovala načelo jednakog postupanja ili nediskriminacije. Naime, s jedne strane, ona je evaluirala pedagoške materijale u ponudi grupe CLL i, s druge strane, nije mogla evaluirati sadržaj tih pedagoških materijala u tužiteljevoj ponudi jer joj je taj sadržaj bio dostupan samo putem hiperpoveznice koja je vodila do internetske stranice pod tužiteljevim nadzorom, što je podrazumijevalo rizik od izmjene ponude. Slijedom toga, nije riječ o dvjema usporedivim situacijama, što bi zahtijevalo da se s njima postupa na jednak način.
- 173 Osim toga, Komisija nije provela posebnu evaluaciju sadržaja samostalnog učenja u ponudi grupe CLL, dok je, kad je riječ o tužiteljevoj ponudi, Komisija navela da sadržaj samostalnog učenja nije bio određen.
- 174 U tom pogledu valja podsjetiti na to da su tehničke ponude, kao što je to istaknuto u točkama 165. do 168. ove presude, uspoređene s obzirom na natječajne specifikacije te da je Komisija sučelila tehničke prijedloge. U tom smislu, Komisija je stvarno utvrdila da tužiteljeva ponuda sadržava nedostatak u pogledu samostalnog učenja. U ovom slučaju valja utvrditi da je ponuda evaluirana kao niže kvalitete od ponude grupe CLL, s obzirom na to da u njoj nije navedeno samostalno učenje. Iz toga slijedi da Komisija u tom pogledu nije povrijedila članak 167. stavak 4. Financijske uredbe.
- 175 Osim toga, Kraljevina Španjolska tvrdi da Komisija u okviru potkriterija 1.2 nije provela nikakvu konkretnu ocjenu sadržaja završnih sumativnih evaluacija i kriterija za formativne evaluacije u ponudi grupe CLL, dok je, kad je riječ o tužiteljevoj ponudi, dala negativnu evaluaciju jer nije mogla evaluirati iste te elemente, koji su bili dostupni putem hiperpoveznica.
- 176 U tom pogledu valja podsjetiti na to da – s obzirom na to da je jedna od predmetnih ponuda sadržavala određene elemente koje druga nije sadržavala – Komisija nije evaluirala te dvije ponude na diskriminatoran način jer je, s jedne strane, Komisija navela taj nedostatak u tužiteljevoj ponudi a da pritom, s druge strane, nije iznijela detaljnije komentare u pogledu tih istih elemenata u ponudi grupe CLL.

- 177 Kao drugo, Kraljevina Španjolska tvrdi da je Komisija prilikom evaluacije potkriterija 1.2 provela evaluaciju metoda učenja tužiteljeve ponude a da pritom nije izričito provela takvu evaluaciju prilikom evaluacije ponude grupe CLL.
- 178 Taj se argument ne može prihvatiti jer bi zapravo doveo do još povoljnijeg postupanja prema tužitelju i jer, kad je riječ o njegovoj ponudi, on predstavlja pozitivan komentar. Stoga valja utvrditi da nije bilo diskriminatornog postupanja.
- 179 Kao treće, u okviru evaluacije potkriterija 1.1, koji se odnosi na digitalne aktivnosti i sadržaje, Komisija je spomenula i evaluirala digitalne alate predložene u ponudi grupe CLL tvrdeći da pedagoški sadržaji odgovaraju očekivanjima javnog naručitelja. Suprotno tomu, u okviru evaluacije tužiteljeve ponude Komisija je samo navela da je ponuda sadržavala popis s mnogo drugih digitalnih alata koji potiču samostalno učenje a da ih pritom nije spomenula ili evaluirala.
- 180 U tom pogledu valja utvrditi da ta Komisijina tvrdnja o digitalnim alatima u tužiteljevoj ponudi zapravo predstavlja pozitivan komentar, istovjetan tvrdnji koja se odnosi na ponudu grupe CLL. Stoga nije bilo diskriminatornog postupanja.
- 181 Kao četvrto, što se tiče organizacije sadržaja iz potkriterija 1.1, Kraljevina Španjolska istaknula je da je Komisija ponudu grupe CLL opisala kao detaljnu i vrlo jasne strukture, ali da, kad je riječ o tužiteljevoj ponudi, koja je također sadržavala takav program, kvalitativna evaluacija potkriterija 1.1 nije sadržavala nikakvu napomenu ni evaluaciju navedenog programa tečaja.
- 182 U tom pogledu valja primijetiti da je, kad je riječ o tužiteljevoj ponudi i suprotno onomu što tvrdi Kraljevina Španjolska, Komisija navela da je predložio kratak, ali jasan opis sadržaja tečajeva, što predstavlja manje pozitivan komentar od onoga za ponudu grupe CLL. Slijedom toga, valja utvrditi da je Komisija doista evaluirala dvije ponude.
- 183 S obzirom na navedeno, valja utvrditi da nije bilo različitog postupanja prema dvjema predmetnim ponudama jer razlike, kako ih je navela Kraljevina Španjolska, odražavaju razlike koje postoje između navedenih ponuda.
- 184 Osim toga, valja istaknuti da je tužitelj od Općeg suda zatražio da donese mjeru izvođenja dokaza. Međutim, tom zahtjevu ne treba udovoljiti jer nije nužan za rješavanje spora, u skladu s člankom 92. stavkom 3. Poslovnika, kao što to proizlazi, među ostalim, iz točaka 168. do 183. ove presude. S druge strane, kad je riječ o zahtjevu za mjeru izvođenja dokaza koji je podnijela Kraljevina Španjolska, valja istaknuti da, u skladu s člankom 88. Poslovnika, Kraljevina Španjolska, koja je intervenijent, ne može podnijeti takav zahtjev jer je on rezerviran za glavne stranke. Stoga tom zahtjevu ne treba udovoljiti.
- 185 Posljedično, drugi tužbeni razlog valja odbiti.

Peti tužbeni razlog, koji se temelji na povredi temeljnih načela prava javne nabave

- 186 Svojim petim tužbenim razlogom tužitelj ističe da je Komisija, time što je sve grupe ugovora o jezičnom osposobljavanju dodijelila samo jednom pružatelju usluga, odnosno grupi CLL, povrijedila cilj propisa o javnoj nabavi koji se odnosi na otvaranje tržišta institucija Unije najširem tržišnom natjecanju i pristup tom tržištu malim i srednjim poduzetnicima.

- 187 Podsjeća na to da iz sudske prakse Općeg suda i Suda proizlazi da javni naručitelj ne može umjetno ograničiti tržišno natjecanje. Riječ je o pravnoj obvezi koja proizlazi iz općih načela prava koji ga obvezuju.
- 188 Naime, ističe da je diskrecijska ovlast konkretno bila izvršena kako bi se sve grupe ugovora dodijelile grupi CLL.
- 189 S jedne strane, tužitelj ponavlja argument iznesen u okviru drugog tužbenog razloga, prema kojem Komisija ponude grupe CLL nije usporedila s konkurentskim ponudama, zaobilazeći postupak dodjele ugovora o javnoj nabavi.
- 190 S druge strane, tvrdi da Komisijina neuobičajena praksa koja se sastoji od provedbe ujednačene i gotovo istovjetne ocjene ponuda grupe CLL, najvišim ponderiranjem za dvije trećina kriterija, znači, upravo suprotno, neizvršavanje diskrecijske ovlasti, ako ne i neutraliziranje kvalitativnih kriterija.
- 191 Usto, tužitelj ističe da je Komisijina sadašnja praksa isključivanje podjele ugovora na grupe i, kada su podijeljeni, dodjela svih grupa samo jednom subjektu. Osobito skreće pozornost na postupak javne nabave za usluge organiziranja jezičnih testova, koje su dodijeljene samo jednom subjektu, za usluge organiziranja jezičnih testova na daljinu, koje su se nalazile u jednoj grupi, te za usluge mrežne jezične podrške u okviru programa Erasmus+, također bez podjele na različite grupe za jezike. S obzirom na te indicije, tužitelj tvrdi da Komisija sada nastoji centralizirati zadovoljavanje svojih potreba u jezičnom području samo kod jednog pružatelja usluga.
- 192 Kraljevina Španjolska ovaj tužbeni razlog na koji se tužitelj poziva podupire više iz postupovne perspektive.
- 193 Konkretno, Kraljevina Španjolska smatra da se načelom dobre uprave iz članka 41. Povelje, kao i općim načelom transparentnosti i objektivnosti, kad je riječ o evaluaciji ponuda u okviru postupka javne nabave, zahtijeva da se evaluacija za koju su potrebne vrijednosne ocjene provede prije evaluacija koje su rezultat primjene matematičke formule i odvojeno od njih.
- 194 U tom pogledu Kraljevina Španjolska smatra da, time što se evaluacija koja zahtijeva vrijednosne prosudbe (evaluacija tehničke ponude) i automatska evaluacija (ona ekonomske ponude) provode zajedno, postupak evaluacije koji provodi Komisija barem naizgled omogućuje javnom naručitelju da, makar i nesvjesno, prilagodi evaluaciju koja ovisi o vrijednosnim prosudbama kako bi ona postala odlučujuća.
- 195 Stoga, ako ne postoji jamstvo da je tehnička ponuda evaluirana prije i odvojeno od ekonomske ponude i ako Komisija nije detaljno navela ponderiranje svakog od elemenata svakog potkriterija, prema mišljenju Kraljevine Španjolske, uvijek se može sumnjati da je javni naručitelj, makar i nesvjesno, dao prednost najskupljoj ponudi, makar zbog opće predrasude prema kojoj proizvodi bolje kvalitete obično imaju višu cijenu.
- 196 Komisija osporava argumente tužitelja i Kraljevine Španjolske te zahtijeva da se peti tužbeni razlog odbije.

- 197 U tom pogledu valja istaknuti da tužitelj svojim petim tužbenim razlogom u biti tvrdi da je Komisija zlorabno primijenila praksu koja ju je navela na to da zanemari cilj koji se želi postići propisima o javnoj nabavi, a to je otvaranje tržišta institucija Unije najširem tržišnom natjecanju, time što je sve grupe ugovora o jezičnom osposobljavanju dodijelila samo jednom pružatelju usluga, odnosno grupi CLL.
- 198 U tom smislu, valja podsjetiti na to da je, prema ustaljenoj sudskoj praksi, odluka donesena zlorabom ovlasti samo ako na temelju objektivnih, relevantnih i sukladnih indicija proizlazi da je njezin isključivi ili barem odlučujući cilj bio postići ciljeve koji se razlikuju od proglašanih ili zaobići postupak posebno predviđen Ugovorom za rješavanje okolnosti konkretnog slučaja (vidjeti u tom smislu presude od 15. svibnja 2008., Španjolska/Vijeće, C-442/04, EU:C:2008:276, t. 49. i navedenu sudsku praksu; od 8. srpnja 1999., Vlaamse Televisie Maatschappij/Komisija, T-266/97, EU:T:1999:144, t. 131. i od 13. siječnja 2004., Thermenhotel Stoiser Franz i dr./Komisija, T-158/99, EU:T:2004:2, t. 164.).
- 199 Međutim, to ovdje nije slučaj.
- 200 Kao prvo, što se tiče cilja koji se želi postići postupcima javne nabave, valja podsjetiti na to da se, u skladu s člankom 160. stavkom 2. Financijske uredbe, za sve ugovore provodi nadmetanje na najširoj mogućoj osnovi.
- 201 Također, načelo jednakog postupanja prema ponuditeljima – koje ima za cilj podupiranje razvoja zdravog i učinkovitog tržišnog natjecanja među poduzetnicima koji sudjeluju u postupku javne nabave – zahtijeva da ponuditelji pri oblikovanju uvjeta svojih ponuda imaju jednake izgleda te ono podrazumijeva da se na te ponude primjenjuju isti uvjeti za sve natjecatelje (presuda od 29. travnja 2004., Komisija/CAS Succhi di Frutta, C-496/99 P, EU:C:2004:236, t. 110.).
- 202 S obzirom na ta razmatranja, javni naručitelj ne može biti spriječen dodijeliti sve grupe ugovora o javnoj nabavi istom ponuditelju, pod uvjetom da su njegove ponude bile ekonomski najpovoljnije u usporedbi sa svim ostalim ponuditeljima i da je poštovano načelo jednakog postupanja prema ponuditeljima, kako bi se osiguralo zdravo i učinkovito tržišno natjecanje među sudionicima u navedenoj javnoj nabavi.
- 203 Stoga valja utvrditi da tužitelj nije podnio nijedan dokaz kojim bi potkrijepio svoju argumentaciju prema kojoj nije postignut cilj koji se želi postići predmetnim postupkom javne nabave.
- 204 Kao drugo, iz sadržaja spisa ni na koji način ne proizlazi da je Komisija nastojala postići cilj različit od evaluacije dviju ponuda, u skladu s ovlastima koje su joj u tu svrhu dodijeljene. Isto tako, tužitelj nije podnio nijedan konkretan dokaz kojim bi dokazao Komisijino bilo kakvo favoriziranje.
- 205 Kao treće, također valja odbiti tužiteljev argument prema kojem su kvalitativni kriteriji bili „neutralizirani”. Ne može se pretpostaviti da je javni naručitelj postupao u zloj vjeri kad je riječ o ocjeni ponude a da pritom nije podnesen nijedan dokaz u tom pogledu.
- 206 Kao četvrto, što se tiče indicija koje se temelje na drugim postupcima javne nabave koje je iznio tužitelj, one očito nisu relevantne u okviru ovog spora jer svaki postupak ima vlastita obilježja.

- 207 U okviru ovog tužbenog razloga Kraljevina Španjolska tvrdi da se načelom dobre uprave iz članka 41. Povelje zahtijeva da se evaluacija kvalitete tehničke ponude provede prije evaluacije cijene jer bi se, u suprotnom, uvijek moglo sumnjati da je javni naručitelj dao prednost najskupljoj ponudi.
- 208 U tom pogledu, kao prvo, valja utvrditi da Kraljevina Španjolska nije podnijela nikakav dokaz ni indiciju na temelju kojih bi se moglo utvrditi da je Komisija najprije evaluirala cijenu, a potom kvalitetu ponuda, kako bi naposljetku dala prednost ponudi grupe CLL. Kao drugo, obveza provođenja evaluacije kvalitete tehničke ponude prije evaluacije cijene ne proizlazi ni iz odredaba Financijske uredbe ni iz sudske prakse. Kao treće, Kraljevina Španjolska nije podnijela nijedan relevantan dokaz koji bi dokazao da bi izostanak evaluacije ponuda u dvije faze doveo do povrede načela jednakog postupanja prema ponuditeljima.
- 209 Također valja odbiti argument koji se temelji na povredi članka 41. Povelje. U tom pogledu valja podsjetiti na to da zahtjev nepristranosti u smislu te odredbe obuhvaća dva aspekta. Riječ je, s jedne strane, o subjektivnoj nepristranosti članova tijela, u smislu da nijedan član tijela o kojem je riječ ne smije pokazati pristranost ili osobne predrasude, a ta se nepristranost pretpostavlja dok se ne dokaže suprotno, te, s druge strane, o objektivnoj nepristranosti, u smislu da tijelo mora pružiti dovoljna jamstva da se isključi svaka legitimna sumnja u tom pogledu (vidjeti po analogiji presude od 1. srpnja 2008., *Chronopost i La Poste/UFEX i dr.*, C-341/06 P i C-342/06 P, EU:C:2008:375, t. 54. i od 11. srpnja 2013., *Ziegler/Komisija*, C-439/11 P, EU:C:2013:513, t. 155.). U ovom slučaju valja utvrditi, s jedne strane, da se Kraljevina Španjolska nije pozvala na subjektivnu pristranost članova odbora i, s druge strane, da nije dokazala da je nepostojanje obveze provođenja evaluacije kvalitete tehničke ponude prije evaluacije cijene, koju zakonodavac Unije, uostalom, nije ni predvidio, u ovom slučaju dovelo, među ostalim, do povrede načela jednakog postupanja. Prema tome, valja utvrditi da Kraljevina Španjolska nije uspjela dokazati postojanje legitimne sumnje u tom pogledu.
- 210 Posljedično, peti tužbeni razlog valja odbiti kao neosnovan.
- 211 S obzirom na sva prethodna razmatranja, tužbu valja u cijelosti odbiti.

Troškovi

- 212 U skladu s člankom 134. stavkom 1. Poslovnika, stranka koja ne uspije u postupku dužna je, na zahtjev protivne stranke, snositi troškove. Budući da tužitelj nije uspio u postupku, valja mu naložiti da, uz vlastite troškove, snosi i Komisijine troškove, u skladu s njezinim zahtjevom.
- 213 U skladu s člankom 138. stavkom 1. Poslovnika, države članice koje su intervenirale u postupak snose vlastite troškove. Stoga će Kraljevina Španjolska snositi vlastite troškove.

Slijedom navedenog,

OPĆI SUD (treće vijeće)

proglašava i presuđuje:

1. Tužba se odbija.

2. Institutu Cervantes nalaže se snošenje vlastitih troškova i troškova Europske komisije.

3. Kraljevina Španjolska snosit će vlastite troškove.

Schalin

Nõmm

Kukovec

Objavljeno na javnoj raspravi u Luxembourggu 14. lipnja 2023.

Potpisi